

УЧЕБНИ ПРОГРАМИ
РЕЛИГИЈА – ИСЛЯМ
I – XII КЛАС

ВЪВЕДЕНИЕ

Религията като система от идеи, вярвания и ритуална практика изпълнява ролята на исторически фундамент за духовността и културата на различните народи. Значима е нейната функция във формирането на духовността и нравствения облик на личността. Запознаването с основите на ислямската религия, както и нравствено-възпитателното религиозно въздействие в името на толерантността и взаимното уважение, в името на доброто и добродетелта, може да се постигне с религиозното образование в българското училище.

Учебният предмет религия – ислям въвежда учениците в основите на ислямското вероучение, традиции и изкуство, като се основава на моралните ислямски ценности, хуманизма и духовните традиции на страната ни.

Проблемът за образованието в толерантността и личностна и религиозна идентичност на младото поколение предизвиква загриженост сред обществеността по целия свят и в нашата страна в частност.

Днес въпросите, свързани с основите на исляма като религия, разгледани в религиозен, исторически и културния аспект, са от голямо значение за светското образование предвид връзката им със социалната среда, религиозния диалог, признаването на религиозните права и свободи на личността.

Учебната програма полага предмета религия – ислям като част от единната интегрирана образователна и възпитателна система на българското училище спомага формирането на личността с изградена личностна, национална и религиозна идентичност.

Заложените теми в учебната програма по предмета религия – ислям ще играят важна роля както в разширяване на образователните хоризонти на учениците, така и в процеса на формирането им като морални личности и достойни граждани на страната, които през призмата на своята религиозна идентичност и културна традиция ще участват активно в межкултурния и междурелигиозния диалог в името на социалното сближаване.

Съгласно сега действащата нормативна рамка учебните програми съдържат набор от теми и тематични ядра. Тяхната организация в урочни единици за нови знания, преговор, обобщение, проверка и оценка е обект на учебниците и на годишните тематични разпределения на учителите.

Понятиен апарат:

Новите понятия се въвеждат във всеки етап (I - IV, V - VII, VIII - XII) по две причини:

1. Религия - ислям е избираем учебен предмет и всеки ученик може да започне да го изучава от който клас пожелае;
2. С цел да се спазват два от основните дидактически принципи – за системност и последователност и за трайно овладяване на знанията, уменията и навиците.

В учебните програми новите понятия, свързани с исляма, са предадени с названия, различни от арабския им оригинал, но такива, каквито са:

1. широко разпространени и употребявани в езика и бита на съвременните мюсюлмани в България;
2. утвърдени в документите и изданията на мюсюлманското изповедние в страната ни;
3. понятни за учениците, които са ги усвоили в своята семейна, родова и териториална общност. По този начин учебното съдържание би могло да изпълни основните дидактически принципи за достъпност и разбираемост. Арабският език у нас се изучава в средна степен само в специализирани езикови паралелки . Той не е майчин език за мнозинството от българските мюсюлмани (с изключение на имигрантите от арабски произход), не се изучава в часовете по майчин език и в летните Коран-курсове.

В случаите, при които сред мюсюлманите употребата на българска дума-нечуждица, като религия и вяра, е разпространена най-малко колкото нейн еквивалент-чуждица, се използва нечуждицата, а в случаите, когато е по-рядко употребявана, се използва разпространената в бита на мюсюлманите чуждица. Когато се използва нечуждица, при наличието на чуждица, то чуждицата е дадена в скоби. А в случай че чуждицата е по-разпространена, българският еквивалент, най-близката по смисъл българска дума или кратко разяснение е дадено в скоби.

В първите две графи на учебните програми понятията са изписани с българска транскрипция на оригиналното им название. В третата графа тяхното съдържание се превежда на български език.

Думата "Коран" се изписва съгласно действащите правописни правила в българския език, като утвърденото произношение в бита на мюсюлманите в България и в световен мащаб е "Quran".

Наименованията на сурите от Корана не се превеждат на български език, тъй като това не е прието в ислямската теология.

Работната програма на учебния предмет религия – ислям се основава на:

1. Конституция на Република България;

2. Европейска конвенция за правата на човека и основните свободи;
3. Международен пакт за граждански и политически права;
4. Конвенция за правата на детето на ООН;
5. Европейска референтна рамка за ключови компетентности;
6. Закон за предучилищно и училищно образование;
7. Закон за вероизповеданията;
8. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование (ДВ, 80/11.10.2016);
9. Основни съдържателни насоки за създаване на учебни програми по Религия за разширена и допълнителна подготовка в българското училище;
10. Традиционният за България ислям, основаващ се на матуридитската догматика и ханефитската правна школа.

Ключови компетентности и междупредметни връзки

Образователната подготовка на учебната програма на предмета религия – ислям обхваща следните ключови компетентности:

- компетентности в областта на българския език;
- социални и граждански компетентности;
- културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество;
- умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и
- спорт

Задачи и цели на учебния предмет религия - ислям:

Задачи

- Запознаване на учениците с религиозната ислямска култура, морално-етичните ценности на ислямската матуридитско- ханефитската традиция, формиране на устойчива ценностна система в подрастващите;

- Запознаване на учениците с другите религии в Република България, техните вярвания, традиции и култура;
- Запознаване на учениците с отношенията „религия – общество – държава“;
- Разработване на идеи за значението на моралните норми и ценности за достоен живот на личността, семейството, обществото според матуридитско-ханефитската традиция;
- Развитие на идеи за значението на ценностите и стандартите за достоен живот на отделната личност, семейството, религиозната общност и българското общество;
- Формиране на готовност за морално самоусъвършенстване, духовно развитие;
- Запознаване с основните норми на светския и религиозния морал, разбиране на тяхното значение за изграждане на конструктивни отношения в семейството и обществото;
- Формиране на идеи за религията и нейното място и роля в културата, историята и съвременността на България;
- Формиране на идеи за историческата роля на традиционните религии при формирането на българската държавност и за осъзнаване на стойността на човешкия живот;
- Формиране на морал, основано на свободата на съвестта и религията, духовните традиции на мюсюлманската общност в България.

Цели

- Обобщение на знания, идеи и представи за религиозния морал и духовна култура, както и формиране на ценностна система, която осигурява цялостна представа за историята и културата на мюсюлманската общност в страната;
- Оказване на съдействие в процеса на формиране на личности, способни да живеят в разбирателство и уважение с членовете на семейството и обществото, участващи активно в обществения и културния живот на страната;
- Възпитание на учениците в религиозна толерантност, в уважение към вярата, традициите и обичаите на хора, изповядващи други религии;
- Изграждане на способност за свободно общуване в мултирелигиозна среда на основата на толерантност и взаимно уважение.

Основното съдържание на предмета религия - ислям се основава на:

- Матуридитско-ханефитската традиция и културата на мюсюлманската общност в България.
- Пророка Мохамед като модел на човек и учител по морал в ислямската традиция.
- Стълбовете на исляма и ислямската етика.
- Задълженията на мюсюлманите.
- Ислямското изкуство.
- Мюсюлманския календар.
- Празниците на мюсюлманската общност в България - произход и характеристики на поведението.
- Семейство в исляма.
- Морални ценности на матуридитско-ханефитската традиция.
- Любов и уважение към Родината през призмата на ислямската култура и традиции.

В процеса на изучаване на предмета се осигуряват подготовка и представяне на творчески проекти въз основа на изучаваното учебно съдържание.

Очаквани резултати от изучаването на предмета религия – ислям:

- Формиране на основите на национална и религиозна идентичност, чувство за гордост в родината им;
- Формиране на единен образ на света с разнообразието от култури, националности, религии и повишаване на доверието и уважение към историята и културата на всички народи;
- Развитие на независимост и лична отговорност за действията им въз основа на идеи за морални норми, социална справедливост и свобода;
- Развитие на етичните чувства като регулатори на моралното поведение;

- Обучение на доброжелателност, емоционална и морална отзивчивост, разбиране и съпричастност към чувствата на другите хора;
- Развиване на умения за сътрудничество с възрастни и връстници в различни социални ситуации, умения да не създават конфликти и да намерят решения на спорове;
- Наличие на мотивация за себerealизация, гражданска позиция и отговорност, активна интеграция в обществения живот на страната.

Учебно съдържание на предмета религия – ислям

Обучението за по учебен предмет религия – ислям ще се осъществява от I до XII клас включително.

ОБУЧЕНИЕТО ПО „РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ“ I – IV клас

(ВЪВЕДЕНИЕ)

Тази учебна програма описва обучението по религия - ислям за началния образователен етап от I до IV клас (вкл.). Основна цел на обучението е да подпомогне учениците в опознаването им на ислямската религия, да изгради и развие уважение към религиозните и моралните ценности.

Основен акцент в учебната програма е формирането на убеждение, че Аллах е създал човека и всичко, което го заобикаля. Учебната програма също така акцентира върху духовно-нравственото и религиозно-културното възпитание и подготовка на учениците от началния етап.

Образователното съдържание е обособено и представено в теми, като предоставя възможности за изграждане на система от достъпни за възрастта на учениците понятия, умения и отношения.

Обучението по религия - ислям се основава на ценностната система на матуридитско-ханефитската традиция в исляма, чийто източници са Свещеният Коран и животът и делата на Пратеника Мохамед.

Учебното съдържание по религия - ислям в началния образователен етап (I-IV клас) обхваща четири тематични области:

- Вяра и религиозни постановления;
- Нравствено-етични ценности;
- Свещени дни и празници;
- Разкази за живота на Мохамед и пратениците преди него.

Приоритет в програмата е постепенното изграждане на нравствените добродетели и отношения, на които учи религията. Образователното съдържание в началния етап формира системна насоченост за овладяване на знания и опит, необходими като основа при изучаване на исляма и благочестие в семейството и училището. То притежава в себе си непреходно значение и подпомага развитието на религиозно-нравствените стремежи и преживявания на децата, като ги пробужда за духовен и морален живот.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ – ИСЛЯМ ЗА I КЛАС

Учебното съдържание в I. клас е структурирано около шест основни теми. Интердисциплинарният подход при изграждане на програмата предполага развитие на знанията в по-широк смисъл. Обучението започва с темата „Светът около мен“, насочена към обогатяване на сетивно-познавателния опит на децата и овладяване на знания за семейната и обществената среда, в която живеят. Наред с това съдейства за реализиране на ключови познавателни, практически и комуникативни умения за духовно-нравственото му укрепване. В контекста на всяка от изучаваните тема се осигуряват възможности учениците да използват личния си опит като се приучават да разбират и ценят религията като източник на знание, добри дела и възпитание. Основните характеристики на дейностите, свързани с обучението по религия - ислям за I клас, са комуникативност, самостоятелност и интегративност. Те гарантират осъществяването на гъвкавост, съобразена с потребностите, интересите и възможностите на учениците. Познавателният процес се осъществява при съобразяване с дейностния подход, в чиято основа е включването на ученика в разнообразни по характер задачи, значими за духовно-нравственото му възпитание.

<i>ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ</i>	<i>ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ</i>
<i>ЗНАНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае коя е нашата родина; ➤ Знае коя е неговата религия; ➤ Знае, че Аллах е единственият Създател; ➤ Знае, че Мохамед е Пратеник, избран от Аллах; ➤ Знае, че религията го учи на знание, добри дела и възпитание; ➤ Знае, че всеки има право на своя вяра и религия.
<i>УМЕНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Оценява собствените си постъпки, като прилага ислямските добродетели в ежедневно общуване с околните.
<i>ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че трябва да обича родината си; ➤ Разбира, че ислямът учи на уважение към родителите и по-възрастните, и вършене на добро; ➤ Разбира, че доброто възпитание прави децата добри и обичани; ➤ Знае, че природата е творение на Аллах и трябва да я пази чиста.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
I КЛАС

ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ДОБРЕ ДОШЛИ НА ВЕРОУЧЕНИЕ – 2 часа (2 часа)		
1.1. ДА СЕ ЗАПОЗНАЕМ СЪС СЪУЧЕНИЦИТЕ	➤ Запознава се със съучениците	
1.2. ДОБРО И ЛЕСНО НАЧАЛО	➤ Разбира, че ученето е полезно и приятно	
2. ТЕМА: СВЕТЪТ ОКОЛО МЕНЕ – 7 часа (14 часа)		
2.1. УЧИЛИЩЕТО НИ Е ВТОРИ ДОМ	➤ Знае, че ще прекарва голяма част от времето си в училището, за да учи	
2.2. НАШАТА РОДИНА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае коя е нашата родина ➤ Разбира, че трябва да обича родината 	РОДИНА
2.3. КОЯ Е НАШАТА РЕЛИГИЯ?	➤ Разбира кога и къде се е появила ислямската религия и на кого е низпослана	ДИН (РЕЛИГИЯ) ИМАН (ВЯРА)
2.4. РАЗЛИЧНИ ПОЗДРАВИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че трябва да поздравява ➤ Изброява различни поздравя 	

2.5. МОЕТО СЕМЕЙСТВО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Може да разкаже за своето семейство (род) ➤ Назовава имената на свои роднини 	РОД
2.6. АЛЛАХ Е ЕДИНСТВЕНИЯТ СЪЗДАТЕЛ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че Аллах е единственият Създател ➤ Разбира смисъла на единобожието 	ЕЛ-БАРИ (СЪЗДАТЕЛЯТ) ТЕВХИД (ЕДИНОБОЖИЕ)
3. ТЕМА: МОЕТО ПОВЕДЕНИЕ - 12 часа (24 часа)		
3.1. ЕУЗУБИЛЛЯХ И БИСМИЛЛЯХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира за важността на произнасянето на думите „Бисмиллях“ (с името на Аллах) 	ЕУЗУБИЛЛЯХ (ТЪРСЯ ЗАКРИЛА ПРИ АЛЛАХ) БИСМИЛЛЯХ (С ИМЕТО НА АЛЛАХ)
3.2. РЕЛИГИЯТА МЕ УЧИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че религията учи на знание, добри дела и възпитание 	
3.3. ВЯРВАМ СЪС СЪРЦЕТО СИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че истинската вяра е със сърцето 	
3.4. ШЕХАДЕТ (СВИДЕТЕЛСТВО)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че вярата се потвърждава със свидетелство/шехадет 	ШЕХАДЕТ/КЕЛИМЕ-И ШЕХАДЕТ (ЗАСВИДЕТЕЛСТВАНЕ, ЧЕ НЯМА ДРУГ ИСТИНСКИ БОГ, ОСВЕН АЛЛАХ, И ЧЕ МОХАМЕД Е НЕГОВ РАБ И ПРАТЕНИК)
3.5. КОЕ Е ЛЮБИМОТО МЯСТО ЗА ВЯРВАЩИЯ ЧОВЕК	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва джамията като място за намаз ➤ Посещава джамията ➤ Разбира значението на джамията за вярата в Аллах 	НАМАЗ (МОЛИТВА) ДЖАМИЯ (МОЛИТВЕН ДОМ)
3.6. ИСЛЯМЪТ НИ УЧИ НА ЧИСТОТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че чистотата е необходима за изповядване на вярата ➤ Осъзнава, че трябва да спазва лична хигиена 	

3.7. ДОБРИТЕ ДЕЦА И ДОБРОТО ПОВЕДЕНИЕ. ДОБРАТА ДУМА Е ПРИЯТНА НА ВСЕКИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че доброто възпитание прави децата добри и обичани ➤ Разбира, че трябва да говори добри думи и не трябва да обижда никого 	
3.8. СПАСЕНИЕТО Е В ИСТИНАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че трябва да казва истината ➤ Разбира, че лъжата е лошо нещо 	ИСТИНА ЛЪЖА
3.9. ПРИРОДАТА ОКОЛО МЕН	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва природата около себе си ➤ Посочва защо трябва да пази чиста природата 	ПРИРОДА
3.10. НАЙ-ПРЕВЪЗХОДНОТО ТВОРЕНИЕ НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо човекът е най-превъзходното творение ➤ Разбира, че човекът може да мисли, да говори и работи 	ТВОРЕНИЕ
4. ТЕМА „НАЙ-ХУБАВАТА КНИГА“ – 2 часа (4 часа)		
4.1. КОРАНЪТ Е КНИГАТА НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че Коранът не е обикновена книга, а думите в нея са изпратени от Аллах 	КОРАН
4.2. НА КАКВО НИ УЧИ КОРАНЪТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че Коранът учи на вяра в Аллах, уважение към родителите и по-възрастните, и вършене на добро 	
5. ТЕМА „МЮСЮЛМАНСКИ ПРАЗНИЦИ“ – 6 часа (10 часа)		
5.1. РАМАЗАН В МОЯ ДОМ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че когато дойде месецът Рамазан, започва оръчът 	РАМАЗАН (СВЕЩЕН МЕСЕЦ, ПРЕЗ КОЙТО МЮСЮЛМАНИТЕ СА ДЛЪЖНИ ДА ГОВЕЯТ) ОРУЧ (ГОВЕЕНЕ)
5.2. СЕМЕЕН ИФТАР	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва как се прави ифтар в своя дом 	ИФТАР (РАЗГОВЯВАНЕ)

5.3. БАЙРАМЪТ ИДВА	➤ Разказва как се приготвя неговото собствено семейство за Байрам	БАЙРАМ (ПРАЗНИК)
5.4. РАМАЗАН БАЙРАМ	➤ Знае, че на Байрам се раздават подаръци, търси се прошка от възрастните	ИСТИГФАР (ИСКАНЕ НА ПРОШКА)
5.5. КУРБАН БАЙРАМ	➤ Знае, че от месото на Курбана се раздава на бедните	КУРБАН БАЙРАМ
6. ДА НАУЧИМ ЗА ПРАТЕНИКА МОХАМЕД – 5 часа (10 часа)		
6.1. ДА НАУЧИМ ЗА ПРАТЕНИКА МОХАМЕД	➤ Разбира, че Мохамед е Пратеник, избран от Аллах ➤ Знае кога и къде е роден Мохамед	ПЕЙГАМБЕР (ПРОРОК)
6.2. СЕМЕЙСТВОТО НА ПРАТЕНИКА	➤ Изброява имената на родителите и роднините на Мохамед	
6.3. ДЕТСТВОТО НА МОХАМЕД	➤ Описва, че Мохамед е израснал в пустинята и като дете е бил пастир	ПУСТИНЯ
6.4. ПРАТЕНИКЪТ НА АЛЛАХ И ДЕЦАТА	➤ Знае, че Мохамед е обичал много децата и често е играел с тях	

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмета религия - ислям в I клас е 32 часа.

За нови знания	13 часа
За упражнения и практически дейности	13 часа
За обобщение	3 часа

За контрол и оценка (За входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа
--	---------------

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмета религия - ислям в I клас е 64 часа.

За нови знания	26 часа
За упражнения и практически дейности	29 часа
За обобщение	6 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Резултатите от обучението трябва да отразяват постигането на очакваните резултати на ниво учебна програма и теми. Учителят използва системно наблюдение, устна, практическа и тестова форма на проверка на постиженията на учениците.

Оценката трябва да се определя, като се има предвид комплексът от знания, умения, отношения. На учениците трябва да се даде възможност да развият интелектуални умения чрез изграждане на положителна емоционална учебна среда, стимулираща стремеж към успех и самоутвърждаване. Учителят наблюдава и променя стила на преподаване във връзка с постигнатите от учениците резултати и им осигурява възможност да участват в процеса на оценяване. Оценката трябва да е съобразена с възрастовите им възможности, да е обективна и разбираема за учениците и да стимулира тяхната по-нататъшна работа.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти...)	25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус)	20%
Контролни работи (писмени изпитвания)	25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи).	30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Цялостният образователен процес по околна среда в I клас предполага и формиране на ключови компетентности на ученика:

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Компетентности в областта на българския език	➤ <i>Разказва, преразказва, описва наблюдавани обекти, свързани с предмета религия – ислям</i>
Инициативност и предприемчивост	➤ <i>Участва в дейности за преобразяване на най-близкото обкръжение (квартала, улицата, училищния двор, класната стая)</i>
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	➤ <i>Рисува, моделира произведения, свързани с красивото, хармонията в природата, доказващи величието на Аллах</i>
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	➤ <i>Участва в инициативи за опазване на околната среда, инициативи за здравословен начин на живот</i>

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ – ИСЛЯМ ЗА II КЛАС

Учебното съдържание в II клас е структурирано около десет основни теми. Началото се поставя с въвеждаща тема, която не е обвързана с религията и цели учениците да се запознаят помежду си и да споделят спомени от прекараната ваканция. По този начин децата плавно навлизат в учебната проблематика, свързана с предмета религия - ислям.

Учебната програма за II клас се разгръща, следвайки педагогическия принцип за цикличност, като в основата е интердисциплинарният подход. Това ще съдейства за реализиране на ключови познавателни, практически и комуникативни умения за духовно-нравственото развитие на ученика. Програмата съдържа разнообразни теми, които доразвиват и надграждат придобитите в I клас знания и умения, свързани с опознаването на религията ислям. Учебното съдържание включва знания и компетентности, отговарящи на принципа за достъпност и е пряко свързано със сетивно-познавателния свят на детето. Съдържанието на темите е с интегрален характер и представя основите въпроси, свързани с исляма чрез знания, свързани със семейството, обществото и околната среда съобразно възрастовите възможности на учениците. Очакваните компетентности от тях са приоритетно ориентирани към изграждане на отговорности в обществото и семейството и позитивно отношение към околната среда и нейното опазване.

<i>ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ</i>	<i>ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ</i>
<i>ЗНАНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none">➤ Знае как се става мюсюлманин;➤ Знае, че намазът е едно от най-важните богослужения, с които се изразява признателност към Аллах;➤ Разбира, че месецът Рамазан е най-важният за мюсюлманите;➤ Знае, че Мохамед, като Пратеник на Аллах, е най-добрият пример за всеки мюсюлманин;➤ Знае, че мюсюлманинът трябва да има добро възпитание и да бъде за пример;➤ Знае какво трябва да прави, за да пази тялото си чисто и здраво;➤ Знае, че трябва да пази околната среда чиста;➤ Знае, че трябва да има добро поведение и да пази материалната база на училището.
<i>УМЕНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none">➤ Оценява собствените си постъпки, като прилага ислямските добродетели в ежедневно общуване с околните.

<i>ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че ислямът учи на уважение към родителите и по-възрастните и подтиква към извършване на добри дела; ➤ Разбира нуждата от взаимопомощта; ➤ Разбира своята отговорност като ученик; ➤ Разбира, че има хора с друга религия и осъзнава, че трябва да уважава хората, които имат друга вяра.
-------------------------------	--

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ II КЛАС		
ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: РАДОСТТА ОТ НОВАТА СРЕЩА – 2 часа (2 часа)		
1.1. КАК ПРЕКАРАХ ВАКАНЦИЯТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва къде и как е прекарал ваканцията 	
1.2. МОИТЕ НОВИ ПРИЯТЕЛИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Запознава се с новите си съученици 	
1.3. ОПИСАНИЕ НА МОЯТА РОДИНА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира и опознава някои забележителности на родината ➤ Посочва защо обича родината си 	
2. ТЕМА: ИСКРЕНОТО ПРИЯТЕЛСТВО – 2 часа (4 часа)		
2.1. ДА БЪДЕМ ПРИЯТЕЛИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва причините, поради които човек трябва да има приятели 	
2.2. ВЗАИМНО ДА СИ ПОМАГАМЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира нуждата от взаимопомощта ➤ Изброява различни начини да помага на приятелите си 	ВЗАИМОПОМОЩ
2.3. МОИТЕ ПРИЯТЕЛИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва кои са най-добрите му приятели 	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разграничава добрите от лошите човешки качества 	
2.4. ВСЕКИ ЕДИН ОТ НАС Е НЕПОВТОРИМО СЪЗДАНИЕ НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че Аллах е създал човека; ➤ Познава способностите, с които човек превъзхожда останалите създания, като разум, говор и милост 	СЪЗДАНИЕ
3. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ Е НАШАТА РЕЛИГИЯ – 4 часа (9 часа)		
3.1. КАКВО ОЗНАЧАВА ДУМАТА „ИСЛЯМ“	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че за мюсюлманина ислямът е последната религия, изпратена от Аллах ➤ Посочва, че „ислям“ означава покорност и преданост към Аллах 	ПОКОРНОСТ, ПРЕДАНОСТ
3.2. АЛЛАХ СЕ ГРИЖИ ЗА ВСЕКИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че Аллах е създал водата, въздуха и храната, за да има живот на Земята ➤ Разбира, че след като Аллах е създал хората, Той ги е дарил с безброй блага 	НИМЕТ (БЛАГО, ДАР)
3.3. ВСТЪПВАНЕ В ИСЛЯМА – СВИДЕТЕЛСТВОТО/ШЕХАДЕТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва как се става мюсюлманин ➤ Познава значението и смисъла на шехадет/свидетелство ➤ Изгражда вяра и убеждение в единобожие 	
3.4. ЕДИНСТВОТО НА МЮСЮЛМАНИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава значението на думата „джемаат“ ➤ Разбира, че трябва да обича и помага на другите мюсюлмани, защото изповядват една и съща религия 	ДЖЕМААТ (ОБЩНОСТ, ГРУПА)
3.5. КОЛКО ХУБАВО Е ДА СИ МЮСЮЛМАНИН	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че ислямът учи на искрена вяра и служене на Аллах ➤ Разбира, че мюсюлманинът трябва да има добро възпитание и да бъде за пример 	

4. ТЕМА: ПРИРОДАТА Е ДАР ОТ АЛЛАХ – 2 часа (4 часа)

4.1. ПРОЛЕТ	<ul style="list-style-type: none">➤ Разпознава признаците на пролетта и посочва кога обикновено настъпва тя➤ Формира любов към природата чрез пролетта	
4.2. ЛЯТО	<ul style="list-style-type: none">➤ Разпознава признаците на лятото и посочва кога обикновено то настъпва➤ Формира любов към природата чрез лятото	
4.3. ЕСЕН	<ul style="list-style-type: none">➤ Разпознава признаците на есента и посочва кога обикновено тя настъпва➤ Разбира какви процеси стават през есента (птиците отлитат на юг)	ПРИРОДНИ ПРОЦЕСИ
4.4. ЗИМА	<ul style="list-style-type: none">➤ Разпознава признаците на зимата и посочва кога обикновено настъпва тя➤ Формира любов към природата чрез зимата	

5. ТЕМА: НАШИЯТ ПРАТЕНИК МОХАМЕД – 5 часа (10 часа)

5.1. НЕОБИКНОВЕНОТО ДЕТСТВО НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none">➤ Разказва за различни случки, които преживява Мохамед като дете➤ Изброява качествата, заради които са го обичали хората и защо са го наричали Емин (доверен)	ЕМАНЕТ (ПОВЕРЕНО, ДОВЕРЕНОСТ)
5.2. РАННАТА ЗАГУБА НА РОДИТЕЛИТЕ НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none">➤ Разбира обстоятелствата, при които почиват родителите на Мохамед➤ Знае кой се грижи за Мохамед, след като остава сирак	
5.3. УСМИХНАТИЯТ ПЕЙГАМЕР	<ul style="list-style-type: none">➤ Разказва различни случки от живота на Мохамед➤ Познава прекрасния характер на Мохамед	

5.4. ПРАТЕНИКЪТ МОХАМЕД – НАЙ-ДОБРИЯТ ПРИМЕР	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че Мохамед, като Пратеник на Аллах, е най-добрият пример за всеки мюсюлманин ➤ Познава действията и поведението на Мохамед като изпълнението на ибадетите (богослуженията) и проявата на добрия му характер 	ИБАДЕТ (СЛУЖЕНЕ НА АЛЛАХ)
5.5. САЛЕВАТ - БЛАГОСЛОВ НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира смисъла и значението на благослова ➤ Посочва как се прави салеват 	САЛЯТ (БЛАГОСЛОВ ЗА ПРАТЕНИКА)
6. ТЕМА: МИЛОСТТА НА АЛЛАХ Е ВСЕОБХВАТНА – 5 часа (10 часа)		
6.1. МИЛОСТТА НА АЛЛАХ Е ВСЕОБХВАТНА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че много от жизненоважните неща, които хората притежават, са от милостта на Аллах ➤ Разбира, че водата е едно от богатата на Аллах, важни за живота, чистотата и здравето 	РАХМЕТ (МИЛОСТ)
6.2. ЧИСТОТАТА НА ТЯЛОТО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира важността на чистотата ➤ Знае какво трябва да прави, за да пази тялото си чисто и здраво 	
6.3. АБДЕСТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва значението и важността на абдеста за изпълнение на намаза ➤ Описва начина, по който се извършва абдестът; ➤ Разбира, че абдестът е свързан с чистотата и хигиената на тялото 	АБДЕСТ (ИЗМИВАНЕ ЗА НАМАЗ)
6.4. ЗДРАВЕТО Е НИМЕТ ОТ АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Осъзнава, че здравето е ценно за човека ➤ Разбира, че когато човек е болен, трябва да се лекува ➤ Знае кое е полезно за здравето и кое - вредно 	ПОЛЕЗНО, ВРЕДНО
6.5. СЪНЯТ КАТО ПОЧИВКА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо сънят е едно от богатата на Аллах ➤ Знае, че, за да бъде здрав и бодър на следващия ден, трябва да си ляга рано 	БЛАГОДЕЯНИЕ

7. ТЕМА: КАК МЮСЮЛМАНИНЪТ СЕ ОБРЪЩА КЪМ АЛЛАХ – 3 часа (6 часа)

7.1. НАМАЗ – МОЯТА ПРИЗНАТЕЛНОСТ КЪМ АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че трябва да благодари на Аллах за всичко, с което го е дарил ➤ Разбира, че намазът е едно от най-важните богослужения, с които се изразява признателност към Аллах 	ПРИЗНАТЕЛНОСТ
7.2. ДУА - ИСКАНЕ НА ПОМОЩ ОТ ВСЕВИШНИЯ АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че когато изпадне в трудно положение, има към кого да се обърне и да поиска помощ ➤ Дава пример какво иска от Аллах 	ДУА (ПРОСБА)
7.3. ТЕСБИХЪТ – ВЪЗХВАЛЯВАНЕ НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че всички творения (животни, птици, растения) по свой начин прославят Аллах ➤ Познава различни начини да споменава и възхвалява Аллах 	ТЕСБИХ (ИЗРИЧАНЕ НА „СУБХАНАЛЛАХ” (ПРЕДАЛЕЧЕ АЛЛАХ ОТ ВСЯКАКВИ НЕДОСТАТЪЦИ))

8. ТЕМА: СВЕЩЕНИ ДНИ – 5 часа (10 часа)

8.1. МЕВЛИД – РОЖДЕНИЕТО НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае кога и къде е роден Мохамед 	МЕВЛИД (РОЖДЕНИЕТО НА МОХАМЕД)
8.2. НОВАТА ГОДИНА СПОРЕД ХИДЖРЕТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва, че мюсюлманите имат собствен календар ➤ Знае откъде води началото си, колко месеца има и кой е първият месец 	ХИДЖРЕТ (ПРЕСЕЛЕНИЕ)
8.3. РАМАЗАН	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че месецът Рамазан е най-важният за мюсюлманите ➤ Посочва защо през Рамазан всеки мюсюлманин трябва да говее 	
8.4. НОЩТА КАДР - НОЩ НА КОРАНА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира за важността на нощта Кадр ➤ Знае, че през нощта Кадр започва низпославането на Корана 	НОЩТА КАДР (СВЕЩЕНА НОЩ, ПРЕЗ МЕСЕЦ РАМАЗАН, В КОЯТО Е ЗАПОЧНАЛО НИЗПОСЛАВАНЕТО НА КОРАНА)
8.5. БАЙРАМ – ДНИ НА РАДОСТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо Байрам е празник 	БАЙРАМ (ПРАЗНИК)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че през дните на Байрам се раздават подаръци, проявява се уважение към възрастните, посещават се роднини и др. 	
9. ТЕМА: ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ЧОВЕКА – НАЙ-ПРЕВЪЗХОДНОТО СЪЗДАНИЕ НА АЛЛАХ – 2 часа (5 часа)		
9.1. МОЕТО СЕМЕЙСТВО. РОДНИНИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че родителите са най-важните хора за всеки човек ➤ Знае, че трябва да обича своите родители, братя и сестри ➤ Разбира, че трябва да поддържа близки отношения със своите роднини ➤ Знае, че трябва да им помага, да ги посещава 	
9.2. ПОВЕДЕНИЕТО В УЧИЛИЩЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира своята отговорност като ученик; ➤ Знае, че трябва да има добро поведение и да пази материалната база на училището 	
9.3. ГРИЖА ЗА СЪСЕДИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че трябва да уважава съседите, да им помага и да ги посещава 	
9.4. КАК ДА СЕ ОТНАСЯМЕ КЪМ ХОРАТА С ДРУГА РЕЛИГИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че съществуват хора с друга религия; ➤ Осъзнава, че трябва да уважава хората, които имат друга вяра 	
10. ТЕМА: ОБИЧАМ РАСТЕНИЯТА И ЖИВОТНИТЕ – 2 часа (4 часа)		
10.1. ОТНОШЕНИЕТО КЪМ ЖИВОТНИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че животните са създадени от Аллах и имат душа; ➤ Знае, че животните имат нужда от храна и вода; ➤ Знае, че трябва да се отнася добре с животните 	
10.2. ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Осъзнава, че природата е важна за здравето ➤ Обяснява защо трябва да пази околната среда чиста 	

10.3. ДА ПОДРЕДИМ ДВОРОВЕТЕ СИ	➤ Посочва значението на добрата подредба на дома и двора	
10.4. ДА ОБЛАГОРОДИМ УЧИЛИЩНИЯ ДВОР	➤ Обяснява на учениците как с личен принос може да бъде благоустроен училищният двор	

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

1. Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в II клас е 32 часа.

За нови знания	13 часа
За упражнения и практически дейности	13 часа
За обобщение	3 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

2. Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в II клас е 64 часа.

За нови знания	25 часа
За упражнения и практически дейности	29 часа
За обобщение	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	5 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Резултатите от обучението трябва да отразяват постигането на очакваните резултати на ниво учебна програма и теми. Учителят използва системно наблюдение, устна, практическа и тестова форми на проверка на постиженията на учениците.

Оценката трябва да се определя, като се има предвид комплекса от знания, умения, отношения. На учениците трябва да се даде възможност да развиват интелектуални умения чрез изграждане на положителна емоционална учебна среда, стимулираща стремеж към успех и самоутвърждаване. Учителят наблюдава и променя стила на преподаване във връзка с постигнатите от учениците резултати и им осигурява възможност да участват в процеса на оценяване. Оценката трябва да е съобразена с възрастовите им възможности, да е обективна и разбираема за учениците и да стимулира тяхната по-нататъшна работа.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти.)	50%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус)	20%
Контролни работи (писмени изпитвания)	5%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Цялостният образователен процес по околна среда във втори клас предполага и формиране на ключови компетентности на ученика:

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Компетентности в областта на българския език	➤ Разказва, преразказва, описва наблюдавани обекти свързани с предмета религия - ислям

Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологии	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ориентиране по ислямския календар, отбелязване на часовете за намаз
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ➤ попълване на схема на родословно дърво с връзките между членовете в семейството и рода
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участва активно в организиране на изложби и базари, свързани с представяне изкуството на исляма ➤ популяризира практическа дейност, свързана с подготовката и честването на празниците в Исляма
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ➤ изработване на календар с личните празници в семейството ➤ рисуване на пейзаж от родния край и на важни обществени сгради в него ➤ рисуване на сграда на джамия
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Участва в обсъждане на съвместни действия за опазването на природата

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА III КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за III клас е съобразена с предназначението на учениците в начален етап и цели да постави основите на познанията, уменията, компетенциите и отношенията към ислямската религия. Учебната програма съдържа тематични ядра, свързани с вярата, обредите и ритуалите, социалните проявления, историята и културата на исляма.

В учебната програма се акцентира на поставянето на основите на вярата в исляма, изпълнението на намаза, пратениците на Аллах, норми на поведение към себе си, обкръжението ни и заобикалящата ни среда. Запознава учениците с пратеника Мохамед и неговото поведение. С примери от природата и заобикалящата среда, с кратки разкази поставя основите на уважението и обичта към Аллах и ги запознава със същността на ислямската религия и изграждането на мюсюлманската идентичност.

Особено място е отделено на формиране на устойчиви морални ценности и житейски убеждения, уважение към различното мнение и културните различия, които са основна част от ислямската религия и култура.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	<ul style="list-style-type: none">➤ Знае кога и къде се е появила и на кого е низпослана ислямската религия;➤ Знае, че мюсюлманинът трябва да има добро възпитание и да бъде за пример;➤ Знае какво трябва да прави, за да пази тялото чисто и здраво;➤ Знае, че трябва да пази околната среда чиста;➤ Знае, че трябва да има добро поведение и да пази материалната база на училището.
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none">➤ Развива чувство за обич към родината;➤ Изброява добродетелите и делата, характерни за добрия мюсюлманин;➤ Обяснява защо човек трябва да се грижи за здравето си. Изброява по-важните за здравето хигиенни навици;➤ Изброява някои от по-известните пратеници преди Мохамед;➤ Изброява и разяснява ритуалите и обичаите свързани с Байрам;➤ Изброява времената за намаз.

ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Уважава и помага на своите съученици; ➤ Уважава вярата на своите съученици – немюсюлмани; ➤ Разбира, че спортуването е важно за здравето. Проявява интерес към спорта; ➤ Посочва защо трябва да пази училището чисто и дава идеи как да се грижим за него. Активно участва в подобни инициативи.
-------------------------------	---

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ III КЛАС		
ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА „ВЪВЕДЕНИЕ - ОТНОВО С УХАНИЕТО НА СЕПТЕМВРИ“ – 2 часа (4 часа)		
1.1. РЕЛИГИЯ И ВЯРА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва каква религия и вяра имат хората в нашата родина ➤ Разбира, че всеки има право на своя вяра и религия 	
1.2. КРАСОТАТА НА СЕЛЯМА – ПОЗДРАВЪТ НА ИСЛЯМА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Научава значението и важността на селяма 	СЕЛЯМ (РЕЛИГИОЗЕН ПОЗДРАВ, ГЛАСЯЩ: „ЕС-СЕЛЯМУ АЛЕЙКУМ“ (МИР ВАМ))
1.3. ДОБРОТО ПРИЯТЕЛСТВО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира за качествата, които трябва да притежава добрият приятел 	
2. ТЕМА „ВЯРВАМ В ЕДИНСТВОТО НА АЛЛАХ“ – 7 часа (14 часа)		
2.1. КОЙ Е ИСТИНСКИЯТ МЮСЮЛМАНИН?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява добродетелите и делата, характерни за добрия мюсюлманин 	МУ’МИН (ВЯРВАЩ)
2.2. АМЕНТУ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Научава и изрежда основите на вярата „Аменту“ 	АМЕНТУ (ОСНОВИ НА ВЯРАТА)

2.3. ПРИРОДАТА - ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА АЛЛАХ	➤ Разбира, че всичко видимо и невидимо е създадено от Аллах. Посочва доказателства от природата за съществуването на Аллах	
2.4. РАСТИТЕЛНИЯТ И ЖИВОТИНСКИЯТ СВЯТ - ТВОРЕНИЯ НА АЛЛАХ	➤ Дава примери от растителния и животинския свят за Аллах като Създател	
2.5. ЧОВЕКЪТ - НАЙ-ПРЕКРАСНОТО ТВОРЕНИЕ НА АЛЛАХ	➤ Изброява качествата, с които човек превъзхожда останалите създания	
2.6. АЛЛАХ Е ВСЕВИЖДАЩ, ВСЕЗНАЕЩ	➤ Разбира, че Аллах вижда и знае всичко, което човек казва и върши	ВСЕВИЖДАЩ ВСЕЗНАЕЩ
2.7. БЛАГОДАРНОСТ КЪМ АЛЛАХ	➤ Ученикът осъзнава, че за всичко, което притежава, трябва да е благодарен на Аллах	
3. ТЕМА „ПЪТЯТ КЪМ МИЛОСТТА НА АЛЛАХ“ – 7 часа (14 часа)		
3.1. В НАМАЗА СЕ СРЕЩАМЕ СЪС СВОЯ ГОСПОДАР	➤ Разбира за важността на намаза и изпълнението му	НАМАЗ (МОЛИТВА)
3.2. ПОДГОТОВКА ЗА НАМАЗА	➤ Научава начина на изпълнение на намаза и го практикува ➤ Описва как трябва да бъде облечен мюсюлманинът – мъж или жена, за да изпълни намаза	СЕТР-И АВРЕТ (ПОКРИВАНЕ НА ГОЛОТАТА)
3.3. ВЪВ ВСЯКА ЧАСТ ОТ ДЕНЯ СЕ ОБРЪЩАМ КЪМ АЛЛАХ	➤ Изброява времената за намаз ➤ Научава в коя посока се обръщат мюсюлманите по време на намаз	КЯБЕ (СВЕЩЕН ХРАМ В МЕККА) КЪБЛЕ (ПОСОКА ЗА НАМАЗ)
3.4. АЛЛАХ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО МИЛОСТИВ ПРЕЗ МЕСЕЦ РАМАЗАН	➤ Разбира за важността и величието на месец рамазан в сравнение с останалите месеци	

3.5. БАЙРАМЪТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява и разяснява ритуалите и обичаите, свързани с Байрам 	
3.6. МИЛОСТИНЯТА „ЗЕКЯТ“	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира значението на думата „Зекят“ ➤ Дава примери за това кой и на кого може да дава милостинята „Зекят“ ➤ Посочва разликата между зекят и садака. 	ЗЕКЯТ (ЗАДЪЛЖИТЕЛНА МИЛОСТИНЯ) САДАКА (ДОБРОВОЛНА МИЛОСТИНЯ)
3.7. КУРБАНЪТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за историята и важността на изпълнението на курбана 	
4. ТЕМА „ПРАТЕНИЦИТЕ И ПЕЙГАМБЕРИТЕ ПРЕДИ МОХАМЕД“ – 2 часа (4 часа)		
4.1. ПРАТЕНИЦИТЕ НА АЛЛАХ - УЧИТЕЛИ НА СВОЯ НАРОД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява някои от по-известните пратеници преди Мохамед ➤ Описва качествата, които притежават пратениците ➤ Разграничава расул и пейгамбер 	РАСУЛ (ПРАТЕНИК)
4.2. ПЕЙГАМБЕРЪТ АДЕМ, ХУД И НЕГОВИЯТ НАРОД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва как е сътворен първият човек и пратеник Адем ➤ Разказва за живота на пейгамбера Худ 	ПЕЙГАМБЕР (ПРОРОК)
5. ТЕМА „И АЗ ЧЕТА КОРАН И АЗ ПРАВЯ ДУА“ – 2 часа (4 часа)		
5.1. ПОДГОТОВКА ЗА РАВНОСМЕТКАТА ПРЕД АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира и осъзнава, че за всичките си дела ще бъде отговорен пред Аллах 	
5.2. МЯСТОТО НА КОРАНА В СЕМЕЙСТВОТО И ЗОВЪТ КЪМ АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира за важността на Корана и че трябва да се прилагат наставленията му в семейните отношения ➤ Знае, че мюсюлманите се обръщат за помощ и се молят единствено на Аллах 	

6. ТЕМА „ОТНОВО С МОХАМЕД“ – 6 часа (12 часа)

6.1. ЧРЕЗ ОТПРАВЯНЕ НА САЛЕВАТ СИ СПОМНЯМЕ ЗА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Умее да прави салеват при споменаване на Мохамед 	
6.2. ДЕТСКИТЕ ГОДИНИ НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за случки от детството на Мохамед ➤ Изброява качествата на Мохамед: честен, справедлив и доверен приятел 	
6.3. МОХАМЕД И ДЕЦАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва с примери за обичта на Мохамед към децата 	
6.4. ПЪРВИТЕ АЙЕТИ ОТ КОРАНА – „ЧЕТИ“	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Научава кои са първите айети на Корана и важността им 	АЙЕТ (ЧАСТ ОТ СУРА)
6.5. ДОВЕРЕНИТЕ САХАБЕТА (СПОДВИЖНИЦИ) НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае какво е сахабе и описва характера и качествата на сахабета ➤ Изброява имената на първите сахабета, които са приели исляма 	САХАБЕ (СПОДВИЖНИК НА ПРАТЕНИКА)
6.6. ЕБУ БЕКИР И АЛИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за преданността и моралните качества на Ебу Бекир – най-близкия приятел на Мохамед ➤ Знае кой е Али и разказва за неговия живот и храброст 	
6.7. ФАТИМА И ВНУЦИТЕ НА МОХАМЕД - ХАСАН И ХЮСЕИН	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае коя е Фатима ➤ Знае кои са Хасан и Хюсеин и засвидетелства уважение към тях ➤ Засвидетелства уважение към внуците на Мохамед 	

7. ТЕМА „ИСЛЯМСКО ПОВЕДЕНИЕ“ – 5 часа (10 часа)

7.1. АЛЛАХ ОБИЧА КРАСОТАТА, ЧИСТОТАТА И РЕДА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира за важността на чистотата в исляма 	
7.2. ДОБРОТО ДЕТЕ ПАЗИ ЗДРАВЕТО СИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо човек трябва да се грижи за здравето си ➤ Изброява по-важните за здравето хигиенни навици 	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва защо храната е важна за здравето на човека ➤ Дава примери за чиста и здравословна храна. 	
7.3. МОХАМЕД ПРИКАНВА ДА СПОРТУВАМЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че спортуването е важно за здравето ➤ Проявява интерес към спорта ➤ Изброява определени навици, които трябва да спазва преди сън, за да е бодър и здрав и за успешен ден и спокоен сън 	
7.4. ПОВЕДЕНИЕТО ВКЪЩИ И ГРИЖАТА ЗА УЧИЛИЩЕТО И УЧИЛИЩНИЯ ДВОР	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прилага в семейството си знанията за доброто поведение на Мохамед и сподвижниците му ➤ Посочва защо трябва да пази училището чисто и дава идеи как да се грижим за него 	
7.5. ДА ПОЧИТАМЕ И УВАЖАВАМЕ ДРУГИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прилага в живота си моралните на ценности в исляма ➤ Уважава вярата на своите съученици – немюсюлмани 	
8. ТЕМА „ ПЪТУВАНЕ ИЗ РОДИНАТА “ – 1 час (2 часа)		
8.1. БЪЛГАРИЯ - МОЯТА РОДИНА И ПОСЕЩЕНИЕ НА НЯКОИ ИСТОРИЧЕСКИ ОБЕКТИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Развива чувство за обич към родината 	

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в III клас е 32 часа.

За нови знания	13 часа
За упражнения и практически дейности	13 часа

За обобщение	3 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в III клас 64 часа.

За нови знания	25 часа
За упражнения и практически дейности	29 часа
За обобщение	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	5 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването на знанията и уменията на учениците по религия – ислям се извършва чрез устни и писмени форми на проверка. В писмена форма се провеждат диагностика на входното ниво на знанията и уменията и на изходното ниво. Поставената оценка е съобразена с критериите на конкретния изпитен материал и се изразява с качествен показател. Устната проверка стимулира активното участие на ученика в практическа дейност за проучване на факти, събиране на информация и прилагане на изучените знания конкретна практическа ситуация. Оценяването на резултатите от обучението в III клас е формиращо и съпътства цялостния образователен процес. Поставените оценки се основават на изявата на ученика в часа, на изпълнението на домашни работи, работа по проекти и други индивидуални задачи.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Текущи оценки	30%
За контрол и оценяване	10%

Оценки от практически дейности – индивидуална и групова работа (работа в час, изпълнение на домашни работи, работа по проекти и др.)	60%
--	-----

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ➤ създаване на текстове - разкази, преразкази, описване на наблюдавани обекти свързани с предмета религия - ислям ➤ формулиране на изводи и обобщения ➤ четене и обсъждане на текстове с природонаучно съдържание
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ➤ назоваване на думи, свързани с религията на чужд език
Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ➤ наблюдаване на природни обекти и процеси по даден план и ориентири спомагащи за по-доброто усвояване и разбиране на различните теми свързани с предмета ➤ разработване на индивидуални или групови проекти по теми, свързани с природната среда и религията ➤ изработване на презентация с природонаучно и религиозно съдържание; ➤ участие в учебна екскурзия
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ➤ визуализиране на теми от предмета религия-ислям ➤ представяне в електронен вид на продукти от проектни дейности
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ➤ разчитане на информация, представена с модели, схеми, таблици, графики ➤ планиране на етапите от опитна и проектна дейност ➤ представяне на самостоятелно открита информация и любопитни факти по зададена тема ➤ демонстриране пред връстници на опити и резултати
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участие в екипна дейност за подготовката и създаването на социален проект

Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участие в действия за преобразяване на най-близкото обкръжение (квартала, улицата, училищния двор, класната стая)
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ➤ изпълняване произведения, свързани с красивото, хармонията в природата доказващи величието на Аллах ➤ изобразяване и изразяване чрез творчество на впечатления от религиозните теми.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участие в инициативи за опазване на околната среда, инициативи за здравословен начин на живот ➤ природосъобразно използване на материали и ресурси ➤ участие в дискусии, викторини, състезания по теми за опазване на околната среда и собственото здраве които са част от нашите религиозни задължения

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА IV КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за IV клас е съобразена с предназначението на учащите начален етап и цели да постави основите на познанията, уменията, компетенциите и отношението относно ислямската религия. Учебната програма съдържа 6 тематични ядра, свързани с вярата, пратеника Мохамед, обредите и ритуалите, социалните институции, историята и културата на исляма.

В учебната програма се акцентира на поставяне на основите на вярата в исляма, изпълнението на намаза, пратениците на Аллах, норми на поведение към себе си, обкръжението ни и заобикалящата среда. Запознава учениците с личността на пратеника Мохамед и неговото поведение. С примери от природата и заобикалящата ни среда поставя основите на уважение и обич към Аллах и запознава учениците със същността на ислямската религия и изграждането на мюсюлманската идентичност.

Особено място е отделено на формиране на устойчиви морални ценности и житейски убеждения, уважение към различното мнение и културните различия, които са основна част от ислямската религия и култура.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	➤ Знае, че в ислямската религия се встъпва с изричане на Келиме-и шехадет, знае го наизуст и разбира значението му.
УМЕНИЯ	➤ Съставя родословно дърво на своето семейство.
ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	➤ Обяснява предимството на науката и познанието пред невежеството, и изгражда уважение към учените; ➤ Осъзнава ролята на семейството, като важен фактор на обществото; ➤ Възприема се като част от класа и изброява своите задължения към него.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
IV КЛАС

ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ВЯРА – 15 часа (31 часа)		
1.1. БИСМИЛЛЯХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира значението на „Бисмиллях“ и значението и важността му 	
1.2. КЕЛИМЕ –И ШЕХАДЕТ И ВЪЗХВАЛЯВАНЕТО НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че в ислямската религия се встъпва с изричане на Келиме-и шехадет, знае го наизуст и разбира значението му ➤ Приема, че Аллах е Велик и Единствен и че трябва да Го възхвалява при споменаването Му 	ШЕХАДЕТ/КЕЛИМЕ-И ШЕХАДЕТ (ЗАСВИДЕТЕЛСТВАНЕ, ЧЕ НЯМА ДРУГ ИСТИНСКИ БОГ ОСВЕН АЛЛАХ И ЧЕ МОХАМЕД Е НЕГОВ РАБ И ПРАТЕНИК)
1.3. НЕ ВЗЕМАЙ ОНОВА, КОЕТО НЕ ТИ ПРИНАДЛЕЖИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прави разлика между позволеното и забраненото 	
1.4. ХАРМОНИЯТА И СИНХРОНЪТ НА ПЛАНЕТАТА И УВАЖЕНИЕ КЪМ УЧЕНИТЕ И НАУКАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва и посочва примери от природата за величието на Аллах ➤ Обяснява предимството на науката и познанието пред невежеството, и изгражда уважение към учените 	
1.5. ВЯРА В ЕДИНСТВОТО НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Приема Единството на Аллах (Единобожие) 	ТЕВХИД (ЕДИНОБОЖИЕ)
1.6. ТОВА, ЧЕ НЕ ВИЖДАМЕ НЕЩО, НЕ ОЗНАЧАВА, ЧЕ НЕ СЪЩЕСТВУВА.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че Аллах е създал видим и невидим свят 	
1.7. МЕЛЯИКЕТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае за същността на меляике и техните отговорности ➤ Разказва за чудесата на творенията на Аллах 	МЕЛЯИКЕ (АНГЕЛИ)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дава доказателства за сътворението и разбира, че Аллах може да създаде, каквото пожелает 	
1.8. ПРОМЕНИТЕ В ПРИРОДАТА СА ОТ МЪДРОСТТА НА ТВОРЕНИЯТА НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава различните природни явления и открива мъдростта на Аллах в тях ➤ Дава примери за видимите творения на Аллах 	
1.9. КРЪГОВРАТЪТ НА ВОДАТА В ПРИРОДАТА – ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА ХАРМОНИЧНО УСТРОЕНИЯ СВЯТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че Аллах е създал природата и водата и ги е отредил като средства за препитание и живот на живите същества ➤ Осъзнава защо трябва да бъдат опазвани водата и околната среда 	
1.10. НЕПРЕКЪСНАТАТА ХРАНИТЕЛНА ВЕРИГА И КАК СЕ ХРАНИ МЮСЮЛМАНИНЪТ - ХЕЛАЛ И ХАРАМ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ориентира се и знае за храните, които са халал и харам ➤ Осъзнава съвършенството на Аллах, като даващ препитание на всичко ➤ Дава примери за храненето на животните и растенията 	ХЕЛАЛ (ПОЗВОЛЕНО) ХАРАМ (ЗАБРАНЕНО)
1.11. АЛЛАХ СЕ ГРИЖИ ЗА ВСЯКО СВОЕ СЪЗДАНИЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че единствено Аллах сътворява и се грижи за Своите творения 	
1.12. ВСИЧКО СЕ СЛУЧВА СПОРЕД ВОЛЯТА НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Осъзнава, че единствено Аллах решава и само с Неговата воля и съгласие се случва всичко във вселената 	
1.13. ОБКРЪЖЕНИ СМЕ ОТ ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дава примери за съществуването на Аллах с нещата, които ни заобикалят (небе, животни, природа) 	
1.14. ПРЕКРАСНИТЕ ИМЕНА НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Научава за качествата на Аллах ➤ Изброява, някои от имената на Аллах и обяснява тяхното значение 	
2. ТЕМА: ОТ СЪКРОВИЩАТА НА СВЕЩЕНИЯ КОРАН – 2 часа (4 часа)		
2.1. СУРА „ТЕББЕТ“	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за чичото на Мохамед Ебу Лехеб, като враг на вярата и неговата участ 	

2.2. СУРА „НАСР“	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава съдържанието на сурата и знае кога и защо е низпослана 	
3. ТЕМА: ИЗ ЖИВОТА НА ПЕЙГАМБЕРИТЕ – 1 час (2 часа)		
3.1. ПЕЙГАМБЕРЪТ ИДРИС	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае и разказва за мисията на Идрис и неговия народ 	
3.2. ПЕЙГАМБЕРЪТ НУХ И КОРАБЪТ МУ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава историята за Нух и неговия кораб ➤ Прави сравнение с библейската история за Ной в християнската религия 	
4. ТЕМА: ИЗ ЖИВОТА НА ПРАТЕНИКА МОХАМЕД – 2 часа (4 часа)		
4.1. РАЖДАНЕТО НА МОХАМЕД И ИЗРАСТВАНЕТО МУ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава времето и средата, в която се е родил пратеникът Мохамед 	
4.2. МЛАДЕЖКИТЕ ГОДИНИ НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за младежките години на Мохамед ➤ Разказва как чичото на Мохамед Ебу Талиб се е грижил за племенника си 	
4.3. ЖЕНИТБАТА НА МОХАМЕД С ХАТИДЖЕ И ПОТОМСТВОТО НА МОХАМЕД	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за женитбата на Мохамед с Хатидже ➤ Познава потомците на Мохамед 	
4.4. МОХАМЕД ПРИЗОВАВА ТАЙНО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва как се осъществява в началото призивът на Мохамед към хората. 	
5. ТЕМА: ИСЛЯМСКИ МОРАЛ, ЦЕННОСТИ И НОРМИ НА ПОВЕДЕНИЕ – 2 часа (2 часа)		
5.1. СЕМЕЙСТВОТО И СЕМЕЙНОТО ОБКРЪЖЕНИЕ – ГАРАНТ ЗА ПРАВИЛНОТО ИЗРАСТВАНЕ НА ДЕТЕТО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Осъзнава ролята на семейството, като важен фактор на обществото ➤ Разказва за семейството и роднините си ➤ Съставя родословно дърво на своето семейство 	
5.2. МОЯТ ПРИНОС ЗА КЛАСА МИ, ГРИЖИ И ПОМОЩ ЗА ПРИЯТЕЛИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че е част от класа и изброява своите задължения към него ➤ Проявява интерес (уважение) към приятелите си и е готов да им помага при нужда ➤ Осъзнава, че скромността е добро качество на характера на човека и е добродетел ➤ Разказва за своите желания и мечти - какъв иска да стане, когато порасне 	

6. ТЕМА: ОБРЕДИ И РИТУАЛИ – 12 часа (25 часа)		
6.1. САХУР	➤ Осъзнава важността на Сахур	САХУР (ХРАНА ПРЕДИ ЗАГОВЯВАНЕ)
6.2. НА БАЙРАМ	➤ Разказва за значението на празника Байрам	
6.3. ПОКЛОНЕНИЕТО ХАДЖ	➤ Обяснява значението на Хаджа.	ХАДЖ (ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПОКЛОНЕНИЕ В МЕККА)
6.4. ПЕТТЕ СТЬЛБА НА ИСЛЯМА	➤ Изброява и обяснява значението на петте стълба на исляма.	
6.5. ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАМАЗА Е ПОВЕЛЯ НА АЛЛАХ	➤ Разбира значението на намаза, като основна заповед на Аллах ➤ Обяснява важността на намаза и че чрез намаза се отправя признателност към Аллах.	
6.6. ЧРЕЗ НАМАЗА РАЗВИВАМЕ ЧУВСТВО ЗА ЕДИНСТВО С ВСИЧКИ МЮСЮЛМАНИ ПО СВЕТА	➤ Посочва как намазът създава възможност за сближаване между мюсюлманите	
6.7. НАМАЗЪТ ПОМАГА В ТРУДНОСТИ И НЕВОЛИ	➤ Знае, че опората на мюсюлманина в трудни моменти е намазът и дуата ➤ Обяснява защо е нужно изпълнението на намаза и на кого прави сежде	СЕЖДЕ (ПОКЛОН НА КОЛЕНЕ)
6.8. САБАХ НАМАЗ	➤ Показва и обяснява как се изпълнява Сабах намаз; ➤ Изброява причините, които развалят намаза	
6.9. ДЕВЕТ ПРАВИЛА ЗА ВСИЧКИ НАМАЗИ	➤ Изброява и обяснява деветте правила за намаз ➤ Обяснява основните части на намаза	РЕКЯТ (ПОКЛОН С НАВЕЖДАНЕ, СЪВКУПНОСТ ОТ ОПРЕДЕЛЕНИ ДЕЙСТВИЯ ПО ВРЕМЕ НА НАМАЗА, ВКЛЮЧВАЩИ СТОЕНЕ ПРАВ, ЧЕТЕНЕ НА КОРАН, ПОКЛОН С НАВЕЖДАНЕ И ПОКЛОН НА КОЛЕНЕ)
6.10. МЮСЮЛМАНСКАТА ОБЩНОСТ	➤ Обяснява какво е мюсюлманската общност	ДЖЕМААТ (ОБЩНОСТ, ГРУПА)

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в IV клас е 34 часа.

За нови знания	14 часа
За упражнения и практически дейности	14 часа
За обобщение	3 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в IV клас е 68 часа.

За нови знания	27 часа
За упражнения и практически дейности	31 часа
За обобщение	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	5 часа

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ➤ създаване на текстове - разкази, преразкази, описване на наблюдавани обекти свързани с предмета религия- ислям ➤ формулиране на изводи и обобщения ➤ четене и обсъждане на текстове с природонаучно съдържание
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ➤ назоваване на думи, свързани с религията на чужд език
Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ➤ наблюдаване на природни обекти и процеси по даден план и ориентири спомагащи за по-доброто усвояване и разбиране на различните теми свързани с предмета ➤ разработване на индивидуални или групови проекти по теми, свързани с природната среда и религията ➤ изработване на презентация с природонаучно и религиозно съдържание; ➤ участие в учебна екскурзия
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ➤ визуализиране на теми от предмета религия - ислям ➤ представяне в електронен вид на продукти от проектни дейности
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ➤ разчитане на информация, представена с модели, схеми, таблици, графики ➤ планиране на етапите от опитна и проектна дейност ➤ представяне на самостоятелно открита информация и любопитни факти по зададена тема ➤ демонстриране пред връстници на опити и резултати
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участие в екипна дейност за подготовката и създаването на социален проект
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участие в действия за преобразяване на най-близкото обкръжение (квартала, улицата, училищния двор, класната стая)

Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ➤ изпълняване произведения, свързани с красивото, хармонията в природата, доказващи величието на Аллах ➤ изобразяване и изразяване чрез творчество на впечатления от религиозните теми
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> ➤ участие в инициативи за опазване на околната среда, инициативи за здравословен начин на живот ➤ природосъобразно използване на материали и ресурси ➤ участие в дискусии, викторини, състезания по теми за опазване на околната среда и собственото здраве които са част от нашите религиозни задължения

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценяването на знанията и уменията на учениците по религия - ислям се извършва чрез устна и писмена форма на проверка. В писмена форма се провеждат диагностика на входното ниво на знанията и уменията и на изходното ниво. Поставената оценка е съобразена с критериите на конкретния изпитен материал и се изразява с качествен показател. Устната проверка стимулира активното участие на ученика в практическа дейност за проучване на факти, събиране на информация и прилагане на изучените знания конкретна практическа ситуация. Оценкаването на резултатите от обучението в IV клас е формиращо и съпътства цялостния образователен процес. Поставените оценки се основават на изявата на ученика в часа, на изпълнението на домашни работи, работа по проекти и други индивидуални задачи.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Текущи оценки	30%
За контрол и оценяване	10%
Оценки от практически дейности – индивидуална и групова работа (работа в час, изпълнение на домашни работи, работа по проекти и др.)	60%

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

ОБУЧЕНИЕТО ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ V – VII КЛАС (ВЪВЕДЕНИЕ)

Учебната програма за предмета религия – ислям в прогимназиалния етап е разработена в съответствие със Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план.

Тя обхваща теми от основните части на религията: I част - Вярата, II част - Ибадет (Богослужение), III част – Ислямски морал и етика, IV част – Мюсюлманското общество и V част - Отношението към Родината и хората с друга религия.

Реализацията на целите на програмата и пълноценното осъществяване на междупредметните връзки изискват залагането на теми от горепосочените основни раздели. Учебната програма в прогимназиалния етап включва базисни знания за вярата в Аллах, богослужението, ислямската етика и морал и отношенията на мюсюлманите към различните по вяра. Тези знания се доразвиват в следващите класове от гимназиалната степен.

Учебното знание е интегрирано както по отношение на ядра на учебното съдържание, така и на ниво теми. Това осигурява единство на целите за учебния предмет като цяло. Учениците имат възможност да сравняват, да търсят прилики и разлики с юдаизма и християнството. Учебното съдържание осигурява възможност за формиране и на практически знания, умения и отношения, свързани с Ибадета. Специфичните знания и умения, както и практическите умения осигуряват възможност за приложение на усвоените знания в различни житейски ситуации, обогатяване на личността и формиране на отношение към мястото, ролята и отговорностите на всеки към себе си, към обществото, религията на другия и подпомага развитието на религиозно-нравствените стремежи и преживявания на децата-учениците, като ги пробужда за духовен и морален живот.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА V КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за V клас е подготвена с цел надграждане знанията и уменията, придобити в предходния начален етап. Учебната програма съдържа тематични ядра, в които се акцентира върху религиозни убеждения, богослужения, морално-етични ценности и биографии.

В учебната програма, като част от комуникацията и диалога в съвременния глобален свят, е отделено специално място на емпатия към другите и на взаимоотношенията между мюсюлмани и немюсюлмани.

<i>ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ</i>	<i>ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ</i>
<i>ЗНАНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че вярващият човек трябва да е преди всичко покорен пред Аллах; ➤ Знае, че обичта, уважението и помощта към родителите са основни задължения; ➤ Знае, че училището е източник на знание и че Аллах е заповядал да се търси знание; ➤ Знае, че ислямът учи на толерантност и уважение към всички хора.
<i>УМЕНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява ползата от положителните и вредата от отрицателните прояви на човека; ➤ Обяснява чрез айети и хадиси, че родителите трябва да бъдат обичани и уважавани; ➤ Обяснява, че най-голямото задължение на човека към самия себе си е да пази тялото и душата здрави; ➤ Изброява имената на първите мюсюлмани и разказва накратко техните биографии.
<i>ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че физическите, интелектуалните и социални различия не са пречка за съвместното съжителство и взаимодействие между хората; ➤ Разбира, че трябва да е съпричастен към всички нуждаещи се и да ги подкрепя; ➤ Обяснява, че смирението е в основата на сближаването между християни и мюсюлмани като дава примери от Корана; ➤ Представя пазенето на околната среда чиста като основно задължение пред Аллах.

**УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
V КЛАС**

ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ОТГОВОРНОСТИ НА МЮСЮЛМАНИНА - 2 часа (4 часа)		
<p>1.1. ОТГОВОРНОСТИТЕ КЪМ ВСЕВИШНИЯ АЛЛАХ</p> <p>1.2. ОТГОВОРНОСТИТЕ КЪМ ПРАТЕНИКА МОХАМЕД</p> <p>1.3. ОТГОВОРНОСТИТЕ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО</p> <p>1.4. ОТГОВОРНОСТИТЕ КЪМ САМИТЕ НАС</p> <p>1.5. ОТГОВОРНОСТИТЕ КЪМ ОСТАНАЛИТЕ ХОРА</p> <p>1.6. ОТГОВОРНОСТИТЕ КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разяснява, че най-важното задължение на човека и целта от сътворяването му е да вярва във Всевишния Аллах и да изпълнява неговите повели ➤ Разбира, че трябва да приема Мохамед като пратеник на Аллах и да вярва в него, без да го обожествява ➤ Описва, че обичта, уважението и помощта към родителите са основни задължения и осъзнава щастието да имаш родители ➤ Обяснява, че най-голямото задължение на човека към самия себе си е да пази тялото и душата здрави ➤ Разяснява, че в основата на разбирателството стои толерантността и съблюдаване правата на другия ➤ Представя пазенето на околната среда чиста, като основно задължение пред Аллах 	<p>ФАРЗ-И АЙН (ЛИЧНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ)</p> <p>ФАРЗ-И КИФАЙЕ (ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЕ)</p>

2. ТЕМА: ЖЕЛАНИЕ, ВОЛЯ И СИЛА – 2 часа (4 часа)

2.1. ВРЕМЕТО И НЕГОВАТА СТОЙНОСТ 2.2. НАЙ-ВАЖНИЯТ КРИТЕРИЙ ЗА УСПЕХА-ПЛАНИРАНЕТО 2.3. ТРУДОЛЮБИЕТО 2.4. УСПЕХЪТ	<ul style="list-style-type: none">➤ Научава, че времето е ценно и че не трябва да се пропилява за маловажни неща➤ Разграничава седмичното от месечното и годишно планиране и разбира, че за успеха то е задължително➤ Разбира, че трудът краси човека➤ Дефинира успехът като резултат от старанието➤ Знае наизуст и разяснява сура “ел-Аср”	ВАКИТ (ВРЕМЕ) АМЕЛ (ДЕЛА)
--	---	--

3. ТЕМА: ПРОВИНЕНИЯ – 2 часа (4 часа)

3.1. ГРЕШКИТЕ 3.2. ГРЕХЪТ 3.3. ОПРОЩЕНИЕТО 3.4. ПОКАЯНИЕТО	<ul style="list-style-type: none">➤ Описва разликата между грях и грешка и разбира, че те налагат искане на опрощение и покаяние	ГЮНАХ (ГРЯХ) ТЕУБЕ (ПОКАЯНИЕ) ИСТИГФАР (ИСКАНЕ НА ПРОШКА)
---	--	--

4. ТЕМА: БЛАГОДАРНОСТ – 1 час (2 часа)

4.1. ПРОСЛАВА И БЛАГОДАРНОСТ НА АЛЛАХ 4.2. БЛАГОДАРНОСТ КЪМ ХОРАТА	<ul style="list-style-type: none">➤ Разбира, че трябва да е благодарен на Всевишния Аллах➤ Знае, че този, който не благодари на приятеля си, не е благодарен и на Създателя си	ХАМД (ПРОСЛАВА) ШУКУР (БЛАГОДАРНОСТ)
---	---	---

5. ТЕМА: КОМУНИКАЦИЯ И ДИАЛОГ – 1 часа (4 часа)

5.1. ПРЕДСТАВЯНЕ НА РЕЛИГИЯТА С ДОБРИ ДУМИ И НА РАЗБИРАЕМ ЕЗИК 5.2. ПОЗДРАВЪТ И УСМИВКАТА (СЕЛЯМУН АЛЕЙКУМ/МИР ВАМ) – 5.3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ В	<ul style="list-style-type: none">➤ Описва споменатите в Корана методи за призоваване към религията➤ Посочва, че при поздрав мюсюлманинът отвърща с подобен или по-добър поздрав➤ Обяснява, че усмивката е вид садака	САДАКА (ДОБРОВОЛНА МИЛОСТИНЯ) СЕЛЯМ (ПОЗДРАВ)
--	---	--

ПОВЕДЕНИЕТО НА МЮСЮЛМАНИНА КЪМ ДРУГИТЕ		
6. ТЕМА: НАВИЦИ И ХАРАКТЕР – 1 час (2 часа)		
6.1. ОТКРИЙ КОЙ СИ И БЪДИ ТАКЪВ, КАКЪВТО СИ 6.2. ДОБРИ И ЛОШИ НАВИЦИ 6.3. ДОБЪР И ЛОШ ХАРАКТЕР	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че човек трябва да се държи непринудено и естествено ➤ Разбира, че всеки човек има определена дарба, която трябва да открие и развие в живота си, за да е щастлив ➤ Обяснява ползата от положителните и вредата от отрицателните прояви ➤ Разграничава добрия от лошия характер според исляма 	АХЛЯК (ИСЛЯМСКИ МОРАЛ И ЕТИКА) ХАСЕД (ЗАВИСТ)
7. ТЕМА: ЕМПАТИЯ КЪМ ДРУГИТЕ – 1 час (2 часа)		
7.1. НАМЕРЕНИЕТО И НЕГОВАТА РОЛЯ В ИСЛЯМА 7.2. ОКАЗВАНЕ ПОМОЩ И ПОДКРЕПА КЪМ НУЖДАЕЩИТЕ СЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва, че намерението е условие за приемане на делата ➤ Разбира, че трябва да е съпричастен към всички нуждаещи се и да ги подкрепя 	НИЙЕТ (НАМЕРЕНИЕ)
8. ТЕМА: ЕДИНСТВО – 1 час (2 часа)		
8.1. РАЗЛИЧИЯТА 8.2. ОБЩОТО БЛАГО - ОСНОВЕН ФАКТОР ЗА СПЛОТЯВАНЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че физическите, интелектуалните и социалните различия не са пречка за съвместното съжителство и взаимодействие между хората ➤ Дава примери за единство и взаимопомощ при поддържане на околната среда чиста и съвместно отбелязване на празници 	

9. ТЕМА: ПРАТЕНИЦИ НА АЛЛАХ – 2 часа (4 часа)		
9.1. ИСКРЕННОСТТА НА ПРАТЕНИЦИТЕ НА АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че искреността на пратениците е неразделна част от пратеничеството ➤ Дефинира приятелството и различава добрия от лошия приятел ➤ Разбира, че истинският приятел е този, който желае за приятеля си онова, което желае за себе си, и дава пример с хадис 	ИХЛЯС (ИСКРЕННОСТ)
9.2. ПРИЯТЕЛСТВОТО КАТО ПРИМЕР ЗА ИСКРЕННОСТ КЪМ ДРУГИТЕ		
10. ТЕМА: ФИЗИЧЕСКА И ДУХОВНА ЧИСТОТА – 1 час (1 часа)		
10.1. ФИЗИЧЕСКА И ДУХОВНА ЧИСТОТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва разликите между физическата и духовна чистота ➤ Разбира, че чистотата е от вярата и посочва пример с хадис 	ТАХАРЕТ (ЧИСТОТА) ИМАН (ВЯРА)
10.2. ВРЪЗКАТА МЕЖДУ ЧИСТОТА И ВЯРА		
11. ТЕМА: ПОКОРСТВО И ПОСЛУШАНИЕ – 1 час (1 часа)		
11.1. ПОКОРСТВОТО ПРЕД АЛЛАХ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че вярващият човек трябва да е преди всичко покорен пред Аллах ➤ Разбира, че покорството пред Аллах е основен резултат от вярата ➤ Обяснява чрез айети и хадиси, че родителите трябва да бъдат обичани и уважавани 	
11.2. ПОСЛУШАНИЕТО КЪМ РОДИТЕЛИТЕ		
12. ТЕМА: ИЗГРАЖДАНЕ НА КЯБЕ – 2 часа (4 часа)		
12.1. СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА КЯБЕ ОТ ВРЕМЕТО НА АДЕМ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за мястото и важността на кябе в исляма ➤ Описва как кябе било възстановено от Ибрахим и Исмаил ➤ Обяснява за обновяването на кябе през периода на Мохамед 	КЯБЕ (СВЕЩЕН ХРАМ В МЕККА) ХАДЖ (ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПОКЛОНЕНИЕ В МЕККА) УМРЕ (ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПОКЛОНЕНИЕ В МЕККА) ИХРАМ (ОБЛЕКЛО ЗА ХАДЖ ИЛИ УМРЕ)
12.2. ВЪЗСТАНОВЯВАНЕТО НА КЯБЕ ОТ ИБРАХИМ И ИСМАИЛ		

12.3. ОБНОВЯВАНЕТО НА КЯБЕ ПО ВРЕМЕТО НА МОХАМЕД		ТАВАФ (ОБИКОЛКА НА КЯБЕ) ХАДЖЕР-И ЕСВЕД (ЧЕРНИЯТ КАМЪК, КОЙТО СЕ НАМИРА НА КЯБЕ)
13. ТЕМА: ЩРИХИ ОТ ЖИВОТА НА НЯКОИ ПРАТЕНИЦИ – 2 часа (4 часа)		
13.1. ИБРАХИМ 13.2. ИСМАИЛ 13.3. ИСХАК 13.4. ЯКУБ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дава примери от Корана, свързани с живота на пратениците, и за някои от изпитанията, на които са били подложени ➤ Представя графично и обяснява родствената връзка между Ибрахим, Исмаил, Исхак и Якуб 	РАСУЛ (/ПРАТЕНИК) НЕБИ (ПЕЙГАМБЕР, ПРОРОК) ИМТИХАН (ИЗПИТАНИЕ)
14. ТЕМА: ЩРИХИ ОТ ЖИВОТА НА ПРАТЕНИКА МОХАМЕД: ПРИЗИВЪТ КЪМ ИСЛЯМА – 2 часа (4 часа)		
14.1. ПЪРВИТЕ МЮСЮЛМАНИ 14.2. ТАЕН ПРИЗИВ 14.3. ЯВЕН ПРИЗИВ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява имената на първите мюсюлмани и разказва накратко техните биографии ➤ Изброява причините защо Пратеникът е призовавал тайно ➤ Разказва събитието станало причина за явния призив 	ДАВЕТ (ПРИЗИВ)
15. ТЕМА: ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ХРИСТИЯНИ И МЮСЮЛМАНИ - 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява, че смиренieto е в основата на сближаването между християни и мюсюлмани, като дава примери от Корана 	
16. ТЕМА: ТЪРПЕНИЕ - 1 час (1 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че Аллах подкрепя търпеливите, защото търпението е проява на вяра към Него ➤ Дава примери за проява на търпение от живота на Мохамед 	САБЪР (ТЪРПЕНИЕ)

17. ТЕМА: МИЛОСТ И МЪДРОСТ НА АЛЛАХ - 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира понятията „рахмет” и „хикмет” и обяснява имената на Всевишния Аллах „рахман, рахим и хаким” 	РАХМЕТ (МИЛОСТ) ХИКМЕТ (МЪДРОСТ) РАХМАН (ВСЕМИЛОСТИВ) РАХИМ (ВЕЧНОСМИЛЯВАЩ СЕ) ХАКИМ (ПРЕМЪДЪР)
18. ТЕМА: ТОЛЕРАНТНОСТ - 1 час (2 часа)		
18.1. СЪСЕДЪТ С ДРУГА ВЯРА 18.2. ИСЛЯМЪТ УЧИ НА ТОЛЕРАНТНОСТ И УВАЖЕНИЕ КЪМ ВСИЧКИ ХОРА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че съседството е причина за взаимни задължения, пораждащи близост между хората ➤ Обобщава, че ислямът учи на толерантност и уважение към всички хора 	
19. ТЕМА: ОБИЧТА НА АЛЛАХ – 1 час (1 час)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва, че обичта между Аллах и рабите е двустранна и че спечелването обичта на Аллах е пряко свързано със следването на пратеника Мохамед 	
20. ТЕМА: ВЗАИМОПОМОЩ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява с примери от айетите и хадисите, че взаимопомощта може да бъде физическа, духовна и материална 	ТАКВА (БОГОБОЯЗЪН)
21. ТЕМА: УЧИЛИЩЕТО – ИЗТОЧНИК НА ЗНАНИЕ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че училището е източник на знание и че Аллах е заповядал да се търси знание 	ИЛИМ (ЗНАНИЕ) АЛИМ (УЧЕН)
22. ТЕМА: СПОМЕНАВАНЕ НА АЛЛАХ И БЛАГОСЛАВЯНЕ НА МОХАМЕД – 1 час (1 час)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява, че разумните хора прославят Аллах и размишляват за сътворяването на вселената 	ЗИКИР (СПОМЕНАВАНЕ НА АЛЛАХ) МЕЛЯИКЕ (АНГЕЛИ)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Осъзнава, че мюсюлманите трябва да правят салеват за Мохамед по примера на Аллах и неговите меляике 	
23. ТЕМА: МЪДРОСТТА ОТ СЪТВОРЯВАНЕТО НА ДЕНЯ И НОЩТА - 1 час (1 час)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява, че Аллах е създал деня за препитание а нощта за отдих 	
24. ТЕМА: ЕЗАН И МУЕЗЗИН – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира понятията „езан” и „муеззин” и обяснява каква е целта от четенето на езана; ➤ Разказва за първия муеззин. 	ЕЗАН (ПРИЗИВ ЗА НАМАЗ) МУЕЗЗИН (ПРИЗОВАВАЩ ЗА НАМАЗ)
25. ТЕМА: НАМАЗЪТ – УКРАСАТА НА МЮСЮЛМАНИНА – 2 часа (4 часа)		
25.1. ОСОБЕНОСТИТЕ НА НАМАЗА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява елементите на намаза и показва как се изпълнява ➤ Изброява ползите от кланянето на намаз ➤ Познава съдържанието на сура "ел-Маун” 	НАМАЗ (МОЛИТВА)
25.2. ЦЕЛТА ОТ КЛАНЯНЕТО НА НАМАЗ		
26. ТЕМА: РАМАЗАН - ИЗТОЧНИК НА ДУХОВНО ЩАСТИЕ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Представя Рамазана като месец на равносметката, ибадета и говеенето 	РАМАЗАН (СВЕЩЕН МЕСЕЦ, ПРЕЗ КОЙТО МЮСЮЛМАНИТЕ СА ДЛЪЖНИ ДА ГОВЕЯТ)

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в V клас е 34/68 часа.

За нови знания	14 часа	27 часа
За упражнения и практически дейности	14 часа	31 часа

За обобщение	3 часа	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа	5 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове
- Ролеви игри
- Индивидуални задачи
- Проектна работа
- Презентации

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти)	25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус)	20%
Контролни работи (писмени изпитвания)	25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи).	30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ	
В класната стая	Извън класната стая
- интерактивни методи	➤ посещения в религиозни институции (месджиди, джамии, църкви, синагоги)
- подготвяне на презентации	➤ работа в екип при изготвяне на презентации
- подготвяне на таблици и схеми	➤ използване на информация от интернет
КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

	<u>Български език и литература и майчин език</u>
Общуване на роден език	<ul style="list-style-type: none"> - Формира умения за изготвяне на презентация; - Развива умения при изготвяне на отговор в писмена и устна форма - Развива умения за събиране и обработване на информация
Общуване на чужд език	<u>Чуждоезиково обучение</u> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за писане на текст на чужд език - Формира умения за межкултурно общуване
Математическа компетентност	<u>Математика</u> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за подготвяне на таблици, схеми и диаграми
Дигитална компетентност	<u>Информационни технологии</u> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за работа с Power Point - Използва социални мрежи - Изработва презентации
Умения за учене	<u>История и цивилизации</u> <ul style="list-style-type: none"> - Възползва се от знанията по история и цивилизации при проследяване на теми от история на исляма - Служи си с историческите понятия, за да разбере развитието на ислямската цивилизация
	<u>География и икономика</u> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за работа с карта
	<u>Човекът и природа</u> <ul style="list-style-type: none"> - Сравнява религиозните и нерелигиозни знания относно човека, битието и околната среда
	<u>Изобразително изкуство</u> <ul style="list-style-type: none"> -Развива умения за рисуване на джамии, църкви и синагоги

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА VI КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за VI клас е подготвена с цел надграждане знанията и уменията придобити в предходния начален етап. Учебната програма съдържа тематични ядра, в които се акцентира върху религиозни убеждения, богослужения и морално-етични ценности.

В учебната програма е отделено специално място на знанието, ролята на родителите при възпитаване на децата, разрешаване на конфликтите и неприявяване на насилие.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва и обяснява значението и важността на дуата в исляма; ➤ Знае названията на молитвените домове на юдеите и християните и познава основните елементи от архитектурата им; ➤ Знае, че вярващият постига вътрешната си хармония благодарение на исляма и неговите морално-етични ценности.
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира понятията „месджид“ и „джамия“ и обяснява разликата между тях в нашето съвремие; ➤ Графично представя видовете намаз и посочва приликите и разликите между тях; ➤ Познава начина на изчисляване на хиджрета в сравнение със съвременното летоброене; ➤ Сравнява календара според хиджрета с юдейското и християнско летоброене.
ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае, че мюсюлманинът е задължен да пази и да се грижи за заобикалящия го свят, бивайки сътворен от Аллах; ➤ Знае, че най-важната част от религията е доброто отношение към хората.

**УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
VI КЛАС**

ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: МОИТЕ ПОТРЕБНОСТИ – 2 часа (4 часа)		
1.1. ФИЗИЧЕСКИ ПОТРЕБНОСТИ 1.2. ДУХОВНИ ПОТРЕБНОСТИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява кои са физическите и духовните потребности на човека и как ислямът спомага за постигане на хармония между тях 	РУХ (ДУХ) НЕФИС (ДУША)
2. ТЕМА: ЗНАНИЕТО – БЕЗЦЕННОТО БОГАТСТВО – 2 часа (4 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Възпроизвежда и анализира хадиси, насърчаващи търсенето на знание 	
3. ТЕМА: АЗ И ЗАОБИКАЛЯЩИЯТ МЕ СВЯТ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява, че мюсюлманинът е задължен да пази и да се грижи за заобикалящия го свят, бивайки сътворен от Аллах ➤ Дава примери за опазване на околната среда от собствения си опит 	
4. ТЕМА: УВАЖЕНИЕТО И ДОБРИТЕ ОБНОСКИ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че най-важната част от религията е доброто отношение към хората ➤ Доказва с примери от Корана и хадисите за добри и лоши обноски, като с добрите обноски се спечелва задоволството на Аллах, а с лошите - се отдалечава от милостта му 	

5. ТЕМА: ГНЕВЪТ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че проявата на гняв е забранено действие в исляма ➤ Изброява начини за преодоляване на гнева 	
6. ТЕМА: РАЗРЕШАВАНЕ НА КОНФЛИКТИ – 1 час (2 часа)		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че разрешаването на конфликти е препоръчително според Корана и хадисите ➤ Дава примери за текстове от Корана и хадисите, които насърчават разрешаването на конфликти 	
7. ТЕМА: ОТВЪРНИ СЪС СПРАВЕДЛИВОСТ НА НЕПРАВДАТА – 2 часа (4 часа)		
7.1. НЕ ПРОЯВЯВАЙ НАСИЛИЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира гнета и справедливостта според исляма ➤ Разбира, че справедливостта е ключ към единството, разбирателството и благоденствието 	АДАЛЕТ (СПРАВЕДЛИВОСТ) ЗУЛЮМ (ГНЕТ)
7.2. СПРАВЕДЛИВОСТТА		
8. ТЕМА: САДАКАТА – 2 часа (4 часа)		
8.1. ЩЕДРОСТТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разяснява, че щедростта не зависи от материалното положение ➤ Представя Рамазан байрам като възможност за извършване на дарения както с материални блага, така и с дела 	
8.2. ДАРЕНИЕ ПОД ФОРМАТА НА МАТЕРИАЛНИ БЛАГА		
8.3. ДАРЕНИЕ ПОД ФОРМАТА НА ДЕЛА		

9. ТЕМА: ТЪРПЕНИЕТО КАТО ДОБРОДЕТЕЛ – 3 часа (6 часа)

9.1. АЛЛАХ ПОДЛАГА НА ИЗПИТАНИЕ РАБИТЕ, КОИТО ОБИЧА	<ul style="list-style-type: none">➤ Описва търпението като добродетел и знае, че Всевишният Аллах подкрепя търпеливите➤ Обяснява, че човек, дори когато е в трудност, не се противопоставя на Аллах и се старая да следва правия път➤ Дава примери за милостта на Аллах	
9.2. СЛЕДВАНЕ НА ПРАВИЯ ПЪТ		
9.3. МИЛОСТТА НА АЛЛАХ Е ВЕЧНА		

10. ТЕМА: ПРОШКАТА КАТО ПРОЯВА НА СИЛА – 1 час (2 часа)

	<ul style="list-style-type: none">➤ Разбира, че прошката е по-добра от отмъщението, дори да си угнетен, и го доказва с айети и хадиси➤ Дава примери за прошка от живота на Мохамед	
--	---	--

11. ТЕМА: МОИТЕ РОДИТЕЛИ СА МОИТЕ ПЪТЕВОДИТЕЛИ – 1 час (2 часа)

	<ul style="list-style-type: none">➤ Дава примери от Корана и хадисите, че децата трябва да следват наставленията на родителите➤ Разбира, че мъдрите родители винаги съветват децата си единствено за добро	
--	---	--

12. ТЕМА: ЩРИХИ ОТ ЖИВОТА НА МОХАМЕД – 3 часа (6 часа)

12.1. ПРЕСЕЛЕНИЕТО	<ul style="list-style-type: none">➤ Описва хиджрета на пратеника Мохамед като ново начало за разпространението на исляма➤ Разказва за сплотеността и задружните усилия на мюсюлманите при изграждането на джамията на Мохамед	ХИДЖРЕТ (ПРЕСЕЛЕНИЕ)
12.2. СПЛОТЕНОСТТА МЕЖДУ МЮСЮЛМАНИТЕ		
12.3. ИЗГРАЖДАНЕТО НА МЕСДЖИД-И НЕБЕУИ		

13. ТЕМА: ПРОСВЕТЛЕНИЕ ЧРЕЗ ИСЛЯМ И ДОБРОДЕТЕЛНОСТ – 1 час (2 часа)

- Разбира, че вярващият постига вътрешната си хармония благодарение на исляма и неговите морално-етични ценности

14. ТЕМА: ПРАТЕНИЦИТЕ – ЛИЧНОСТИТЕ, В КОИТО ВЯРВАМ И КОИТО УВАЖАВАМ - 2 часа (4 часа)

14.1. РОЛЯТА НА ПРАТЕНИЦИТЕ В ИСЛЯМА И ТЕХНИТЕ КАЧЕСТВА

- Разказва за живота на пратениците
- Описва техните характерни качества
- Изброява имената на по-известните пратеници

ИСМЕТ (ЗАЩИТЕНОСТ ОТ ГРЕХОВЕ)
ЕМАНЕТ (ПОВЕРЕНО, ДОВЕРЕНОСТ)
ФЕТАНЕТ (ПРОЗОРЛИВОСТ)
ТЕБЛИГ (ИЗВЕСТЯВАНЕ)

15. ТЕМА: СИЛАТА НА СЪЗДАТЕЛЯ СЕ ПРОЯВЯВА В НЕГОВИТЕ ТВОРЕНИЯ – 2 часа (4 часа)

15.1. КАЧЕСТВАТА ЗАТИ

15.2. КАЧЕСТВАТА СУБУТИ

- Изброява същностните качества на Аллах: Съществуване, Безначалност, Вечност, Единство, Противоположност на творенията
- Изброява доказателствените качества на Аллах: Живот, Знание, Чуване, Виждане, Воля, Сила, Слово, Сътворяване

16. ТЕМА: ВИДОВЕ ИБАДЕТ – 3 часа (6 часа)

16.1. ФИЗИЧЕСКИ 16.2. МАТЕРИАЛНИ 16.3. ФИЗИЧЕСКИ И МАТЕРИАЛНИ

- Обяснява, че намазът и говеенето са физическа форма на ибадет
- Посочва, че зекятът и курбанът са материален ибадет
- Разграничава и сравнява физическия от материалния ибадет и дава хаджа като пример за ибадет

ИБАДЕТ (СЛУЖЕНЕ НА АЛЛАХ)

17. ТЕМА: ДУА – 1 час (2 часа)

- Описва и обяснява значението и важността на дуата в исляма
- Посочва в кои моменти дуата, отправена към Аллах, е по-приета

ДУА (ПРОСБА)

18. ТЕМА: МЕСТАТА ЗА ПРОСЛАВА НА АЛЛАХ – 2 часа (4 часа)

18.1. МЕСДЖИД 18.2. ДЖАМИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира понятията „месджид” и „джамя” и обяснява разликата между тях в нашето съвремие ➤ Посещава джамия и рисува вътрешния и външния ѝ вид 	МЕСДЖИД (МЯСТО ЗА НАМАЗ ПО-МАЛКО ОТ ДЖАМИЯ И БЕЗ МИНАРЕ) ДЖАМИЯ (МОЛИТВЕН ДОМ)
---	---	---

19. ТЕМА: МЕСТА ЗА МОЛИТВА НА ДРУГИТЕ РЕЛИГИИ – 2 часа (2 часа)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава названията на молитвените домове на юдеите и християните ➤ Познава основните елементи от техните молитвени места 	
--	---	--

20. ТЕМА: ВИДОВЕ НАМАЗ – 1 часа (3 часа)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Графично представя видовете намаз и посочва приликите и разликите между тях ➤ Показва и обяснява как се кланя обедния намаз 	
--	--	--

21. ТЕМА: ПОЯВАТА НА КАЛЕНДАРА СПОРЕД ХИДЖРЕТА И МЕСЕЦИТЕ – 1 часа (3 часа)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разказва за възникването на календара според хиджрета и графично представя месеците ➤ Познава начина за изчисляване на хиджрета в сравнение със съвременното лятоброене ➤ Сравнява календара според хиджрета с юдейското и християнското лятоброене 	ТАКВИМ (РЕЛИГИОЗЕН КАЛЕНДАР)
--	---	-------------------------------------

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям VI клас - 34 часа.

За нови знания	16 часа
----------------	----------------

За упражнения и практически дейности	12 часа
За обобщение	3 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в VI клас - 68 часа.

За нови знания	27 часа
За упражнения и практически дейности	31 часа
За обобщение	7 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове
- Ролеви игри
- Индивидуални задачи
- Проектна работа
- Презентации

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти.)	25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус)	20%
Контролни работи (писмени изпитвания)	25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи.	30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ	
В класната стая	Извън класната стая
- интерактивни методи	- посещения в религиозни институции (месджиди, джамии, църкви, синагоги)
- подготвяне на презентации	- работа в екип при изготвяне на презентации
- подготвяне на таблици и схеми	- използване на информация от интернет
КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
	<u>Български език и литература и майчин език</u>
Общуване на роден език	- Формира умения за изготвяне на презентация - Развива умения при изготвяне на отговор в писмена и устна форма - Развива умения за събиране и обработване на информация
Общуване на чужд език	<u>Чуждоезиково обучение</u>
	- Развива умения за писане на текст на чужд език - Формира умения за межкултурно общуване
Математическа компетентност	<u>Математика</u>
	- Развива умения за подготвяне на таблици, схеми и диаграми

Дигитална компетентност	<u>Информационни технологии</u> - Развива умения за работа с Power Point - Използва социални мрежи - Изработва презентации
Умения за учене	<u>История и цивилизации</u> - Възползва се от знанията по история и цивилизации при проследяване на теми от история на исляма - Служи си с исторически понятия, за да разбере развитието на ислямската цивилизация
	<u>География и икономика</u> -Развива умения за работа с карта
	<u>Човекът и природа</u> - Сравнява религиозните и нерелигиозните знания относно човека, битието и околната среда
	<u>Изобразително изкуство</u> - Развива умения за рисуване на джамии, църкви и синагоги
Инициативност и предприемачество	<u>Технологии и предприемачество</u> - Използва знания при разискване на религиозен казус

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА VII. КЛАС

Религията, като система от идеи, вярвания и ритуални практики, изпълнява ролята на исторически фундамент на духовността и културата на отделни народи. Значима е нейната функция във формирането на духовността и нравствения облик на личността. Тази програма е предназначена преди всичко за учениците с ислямско вероизповедание. Предметът религия - ислям цели да запознае учениците с основите на ислямската религия, в резултат на което да придобият обща представа за основните норми на поведение и нравствени добродетели в исляма.

Обучението по религия - ислям е насочено главно към нравственото възпитание на учениците като мюсюлмани, към развитие на уменията да проявяват отговорност, изхождайки от примера на пратеника Мохамед. То изгражда основите на тяхната религиозна и гражданска култура. Ориентира учениците в многообразния социален и религиозен живот и развива способност за отговорно участие в тях. Оказва съдействие в процеса на формиране на личности, способни да живеят в хармония с членовете на семейството и обществото, участващи активно в културния и социалния живот.

Учебното съдържание е структурирано около три основни теми: Вяра, Ибадет и Ахляк. Едно от главните задължения на всеки мюсюлманин е да притежава верни и задоволителни знания по религиозните теми. Акцентира се върху основните нравствени добродетели в исляма като справедливост, честност, милосърдие, състрадание, отзивчивост, щедрост, трудолюбие, отговорност и преданост. Обосновава се идеята за религиозен плурализъм като условие за съвместно съжителство между различните религиозни общности.

<i>ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ</i>	<i>ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ</i>
<i>ЗНАНИЯ</i>	➤ Знае за важността на духовната връзка на човека с неговия Създател;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае значението и ролята на вярата; ➤ Знае ролята на морала в ислямската религия.
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Прави сравнение между говеенето в исляма и поста в християнството; ➤ Прави връзка между иман и амел; ➤ Разграничава понятието сухуф от китаб.
ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Формира морална чувствителност в човешките отношения; ➤ Разбира уважението като основна нагласа в отношенията между хората;

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ VII. КЛАС		
ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ВЯРА – 15 часа (30 часа)		
1.1. ПРЕДИМСТВОТО НА ВЯРАТА 1.2. ДА ОПОЗНАЕМ САМИТЕ СЕБЕ СИ 1.3. КАК ДА ИЗГРАДИМ ЛИЧНОСТТА СИ 1.4. ВСИЧКИ СМЕ СПЕЦИАЛНИ И СМЕ НЕОБХОДИМИ НА ДРУГИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва езиковото и терминологично значение на вярата ➤ Разбира значението и ролята на вярата ➤ Дава примери относно силна и слаба вяра, като описва критериите за валидността на имана ➤ Прави връзка между иман и амел ➤ Осъзнава ползите от вярата в Аллах, като придобива умение за съзнателно вярване ➤ Дава примери относно обичта ➤ Разбира ключовата роля на Аллах в битието на човека ➤ Знае причините за низпославането на Коран-и керим ➤ Разграничава понятието сухуф от китаб 	ИМАН (ВЯРА) АМЕЛ (ДЕЛА) ТЕВХИД (ЕДИНОБОЖИЕ) КИТАБ (СВЕЩЕНА КНИГА) СУХУФ (/СВИТЬЦИ) ТЕВРАТ (ТОРА) ЗЕБУР (ПСАЛМИ) ИНДЖИЛ (ЕВАНГЕЛИЕ) КОРАН

<p>1.5. ИДЕАЛИ И ПРИМЕРИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА РЕЛИГИОЗНАТА ИДЕНТИЧНОСТ</p> <p>1.6. СЪСТОЯНИЕТО НА МОЕТО СЪРЦЕ</p> <p>1.7. ДА ПОМОГНЕМ НА НУЖДАЕЩИТЕ СЕ</p> <p>1.8. КОРАНЪТ И ЧОВЕШКИТЕ ПРАВА</p> <p>1.9. ДА ЖЕЛАЕМ ЗА ДРУГИТЕ ТОВА, КОЕТО ЖЕЛАЕМ ЗА СЕБЕ СИ</p> <p>1.10. АЛЛАХ Е С ИСКРЕНИТЕ</p> <p>1.11. АЛЛАХ МОЙ, ОТЗОВАВАМ ТИ СЕ</p> <p>1.12. КУРБАНЪТ – АКТ НА ПРИБЛИЖАВАНЕ КЪМ АЛЛАХ</p> <p>1.13. АЛЛАХ Е КРАСИВ И ОБИЧА КРАСИВОТО</p> <p>1.14. ИЗКУСТВО, КОЕТО ВЪЗВЕЛИЧАВА АЛЛАХ</p> <p>1.15. ЕДНАКВОСТ И ЕДИНСТВО</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Прави връзка между Свещените книги</i> ➤ <i>Научава особеностите на Коран-и керим и получава обща представа за неговото съдържание</i> 	
--	--	--

2. ТЕМА: ИБАДЕТ (РЕЛИГИОЗНА СЛУЖБА) – 9 часа (18 часа)

<p>2.1. ДЖАМИЯТА – СЪРЦЕТО НА ДЖЕМААТА</p> <p>2.2. ДА СЕ ГРИЖИМ ЗА ДРУГИТЕ</p> <p>2.3 ДА БЛАГОДАРИМ НА АЛЛАХ В КРАЯ НА ДЕНЯ</p> <p>2.4. ПРЕДПИСАНО ВИ Е ГОВЕЕНЕТО</p> <p>2.5. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ГОВЕЕНЕТО И ПОСТЪТ В ХРИСТИЯНСТВОТО</p> <p>2.6. ИЗОБИЛИЕТО НА РАМАЗАНСКИТЕ ДАРОВЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разглежда ролята на ибадетите в ислямската религия ➤ Разкрива важността на духовната връзка на човека с неговия Създател ➤ Познава видовете ибадет и оценява важността им в живота на човека ➤ Проучва информация от различни източници ➤ Прави сравнение между говеенето в исляма и поста в християнството ➤ Разбира ролята на чистотата в ислямската религия ➤ Разбира значението на говеенето и неговата полза ➤ Разграничава одобрените и неодобрените неща при говеене 	<p>МЮФТИЯ (ДУХОВНО ЛИЦЕ) ИМАМ (ДУХОВНО ЛИЦЕ) МИХРАБ (ДЕКОРИРАНА СВОДЕСТА НИША В СТЕНАТА НА ДЖАМИЯТА, УКАЗВАЩА ПОСОКАТА КЪМ МЕКА) МИНБЕР (МЯСТО ЗА ПРОПОВЕД) ВАИЗ (ПРОПОВЕДНИК) МУЕЗЗИН (ПРИЗОВАВАЩ ЗА НАМАЗ) ЗЕКЯТ (ЗАДЪЛЖИТЕЛНА МИЛОСТИНЯ) САДАКА (ДОБРОВОЛНА МИЛОСТИНЯ) ИСРАФ (РАЗХИЩЕНИЕ)</p>
---	--	---

3. ТЕМА: МОРАЛ -10 часа (20 часа)

<p>3.1. МОЕТО ФИЗИЧЕСКО И ДУХОВНО РАЗВИТИЕ</p> <p>3.2. НЕРАЗБИРАТЕЛСТВО И РАЗДОРИ</p> <p>3.3. МОХАМЕД НАСЪРЧАВА ОБИЧТА КЪМ ДЕЦАТА</p> <p>3.4. КОЛКО СМЕ СПРАВЕДЛИВИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва ролята на морала за ислямската вяра ➤ Обяснява значението на семейството в ислямската религия ➤ Разпознава петте части на нравствените задължения ➤ Разбира ролята на вярата и молитвата за добър морал ➤ Посочва елементи от живота на Мохамед, като пример за най-добра нравственост ➤ Посочва примери за високата оценка, която ислямът дава на разума и науката 	<p>АХЛЯК (ИСЛЯМСКИ МОРАЛ И ЕТИКА) ШЕРЕФ (ДОСТОЙНСТВО) АДАЛЕТ (СПРАВЕДЛИВОСТ) ЕДЕП (ВЪЗПИТАНИЕ) ДАВЕТ (ПРИЗИВ)</p>
---	--	--

<p>3.5. ВСИЧКО, КОЕТО СЕ СЛУЧВА, ИМА ПРИЧИНА</p> <p>3.6. ЖИВОТ В ОБИЧ И СВОБОДА</p> <p>3.7. ОТ ИЗВОРИТЕ НА МЪДРОСТТА</p> <p>3.8. ПОЛЗИ ОТ ДОБРИТЕ ПОСТЪПКИ</p> <p>3.9. ПРАВИЛА НА ОБЩУВАНЕ</p> <p>3.10. СТРЕМЕЖЪТ КЪМ УСПЕХ Е ЗАЛОЖЕН В ЧОВЕШКАТА ПРИРОДА</p> <p>3.11. ТЪРПЕНИЕ ДО ПОСТИГАНЕ НА УСПЕХ</p> <p>3.12. ИСЛЯМЪТ РАЖДА НОВА КУЛТУРА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Формира морална чувствителност в човешките отношения</i> ➤ <i>Разбира уважението като основна нагласа в отношенията между хората</i> ➤ <i>Различава понятията за обич и свобода в религията</i> ➤ <i>Посочва специфичните особености на мюсюлманите, живеещи според ислямския морал</i> 	
---	---	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в VII клас - 36 часа.

За нови знания	17 часа
За упражнения и практически дейности	13 часа

За обобщение	3 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в VII клас - 72 часа.

За нови знания	29 часа
За упражнения и практически дейности	33 часа
За обобщение	7 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове
- Ролеви игри
- Индивидуални задачи
- Проектна работа
- Презентации

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти.)	25%
--	------------

Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус)	20%
Контролни работи (писмени изпитвания)	25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи.	30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ	
В класната стая	Извън класната стая
-интерактивни методи	- посещения в религиозни институции (месджиди, джамии, църкви, синагоги)
-подготвяне на презентации	-работа в екип при изготвяне на презентации
-подготвяне на таблици и схеми	-използване на информация от интернет
КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
	<u>Български език и литература и майчин език</u>
Общуване на роден език	- Формира умения за изготвяне на презентация - Развива умения при изготвяне на отговор в писмена и устна форма - Развива умения за събиране и обработване на информация
Общуване на чужд език	<u>Чуждоезиково обучение</u> - Развива умения за писане на текст на чужд език - Формира умения за межкултурно общуване
Математическа компетентност	<u>Математика</u> - Развива умения за подготвяне на таблици, схеми и диаграми
Дигитална компетентност	<u>Информационни технологии</u> - Развива умения за работа с Power Point

	<ul style="list-style-type: none"> - Използва социални мрежи - Изработва презентации
Умения за учене	<p><u>История и цивилизации</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Възползва се от знанията по история при проследяване на теми от история на исляма - Служи си с историческите понятия за да разбере развитието на ислямската цивилизация
	<p><u>География и икономика</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за работа с карта
	<p><u>Човекът и природа</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Сравнява религиозните и нерелигиозни знания относно човека, битието и околната среда
	<p><u>Изобразително изкуство</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за рисуване на джамии, църкви и синагоги
Инициативност и предприемачество	<p><u>Технологии и предприемачество</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания при разискване на религиозен казус

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

ОБУЧЕНИЕТО ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ VIII – XII КЛАС

(ВЪВЕДЕНИЕ)

Обучението по религия – ислям в първи и втори гимназиален образователен етап (VIII-XII кл.) има за *основна цел* да надгради и доразвие вече усвоените от учениците религиозни знания, умения и компетенции от предходните образователни етапи.

Основните образователни *акценти* в учебните програми са на *когнитивно, психомоторно и афективно равнище*, а именно: създаване на представи за религията ислям в контекста на историческото му и съвременно развитие; усъвършенстване уменията за социална комуникация; възприемане и трайно усвояване на религиозни ценности; изграждане на отговорни и самостоятелни личности; формиране на устойчива религиозна, национална и гражданска идентичност; използване на активни стратегии за обучение.

При определяне на целите и задачите са взети под внимание възрастовите особености на учениците, както и общите и специфичните дидактически и методически принципи.

Учебните програми за VIII-XII кл. са базирани на два *подхода*:

- *междукултурният* набляга на собствената религиозна идентичност, но и на доброто опознаване и уважение към хората с друга религиозна идентичност;
- *интегралният* търси междупредметните взаимодействия на религия - ислям с другите учебни предмети в гимназиална степен и с възможностите за гражданско, екологично, здравно и интеркултурно образование.

Учебните програми за за VIII-XII кл. следват принципа на *концентричност* – те повтарят, но с различно групиране и степен на абстрактност и с усложнена трудност учебното съдържание от предходни образователни етапи и между двата гимназиални етапа.

Учебното съдържание по религия – ислям в образователния етап (VIII-XII кл.) обхваща няколко *тематични кръга*:

- основите на вярата (монотеизъм, източници, сътворение на човека и света, стълбове на исляма, отношенията между Аллах и човека);
- мястото на религията и вярата в човешкия живот и всекидневие;
- изграждането на личността на младите хора въз основа на вяра и ценности;
- религията и екологията;
- религията и правата на човека;
- религията и биоетиката;
- възможностите за междурелигиозен диалог;
- ислямската история, култура и културно наследство.

Темите от учебното съдържание са балансирани с оглед на глобалната, регионалната, националната и локалната *перспектива*, като третираат въпроси за исляма и за мюсюлманите в *България, Европа и света*.

Учебното съдържание черпи идеи от съвременните, ефективни *дидактически средства*. То цели да формира умения за учене, критично мислене, автономно вземане на решения, самостоятелно обработване на информация, изразяване на собствена позиция, работа в екип, конструктивно общуване в различни контексти и социални среди.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА VIII КЛАС

Религията като система от идеи, вярвания и ритуална практика изпълнява ролята на исторически фундамент на духовността и културата на отделни народи. Значима е нейната функция във формирането на духовността и нравствения облик на личността. Предметът религия – ислям цели да запознае учениците с основите на ислямската религия, в резултат на което да придобият обща представа за основните норми на поведение и нравствени добродетели в исляма.

Обучението по религия – ислям е съобразено с предназначението на първи гимназиален етап и е насочено главно към нравственото възпитание на учениците като мюсюлмани, към развитие на уменията да проявяват отговорност, изхождайки от примера на Пратеника Мохамед. То изгражда основите на тяхната религиозна и гражданска култура. Ориентира учениците в многообразния социален и религиозен живот и развива способност за отговорно участие в тях. Оказва съдействие в процеса на формиране на личности, способни да живеят в хармония с членовете на семейството и обществото, участващи активно в културния и социален живот.

Учебното съдържание е структурирано около четири основни теми: Вяра, Ибадет, Морал и ислямско общество. Едно от главните задължения на всеки мюсюлманин е да притежава верни и задоволителни знания по религиозните теми. Акцентира се върху основните нравствени добродетели в исляма, като справедливост, честност, милосърдие, състрадание, отзивчивост, щедрост, трудолюбие, отговорност и преданост. Обосновава се идеята за религиозен плюрализъм като условие за съвместно съжителство между различните религиозни общности.

<i>ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ</i>	<i>ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ</i>
<i>ЗНАНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none">➤ Знае видовете ибадет и оценява важноста им в живота на човека;➤ Знае същността и значението на оръча и влиянието му върху човека.

<i>УМЕНИЯ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява значението на семейството в ислямската религия; ➤ Различава понятията за съвест и отговорност в религията; ➤ Посочва примери за високата оценка, която ислямът дава на разума и науката; ➤ Дава примери за мюсюлманското културно наследство.
<i>ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира ролята на вярата и молитвата за добрия морал; ➤ Формира морална чувствителност в човешките отношения; ➤ Разбира уважението като основна нагласа в отношенията между хората.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
VIII. КЛАС

<i>ТЕМИ</i>	<i>КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО</i>	<i>НОВИ ПОНЯТИЯ</i>
1. ТЕМА: ВЯРА – 14 часа (28 часа)		
1.1. НАМАЗ В СПЕЦИФИЧНИ МОМЕНТИ 1.2. ДА ОПОЗНАЕМ ЗАКОНА НА АЛЛАХ 1.3. ОЦЕНКА НА ДЕЛАТА СПОРЕД ЗАКОНА НА АЛЛАХ 1.4. ПРЕВОД НА КОРАНА НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разглежда важността на намаза в ислямската религия; ➤ Разкрива духовната връзка на човека с неговия Създател; ➤ Засяга важността на езана и камета в кланянето на намаз; ➤ Запознава се с видовете намаз; ➤ Дава примери за подгрупите им и сравнява броя на рекятите им; ➤ Запознава се с външните и вътрешните условия на намаза; ➤ Изброява фарзовете, ваджибите и суннетите на намаза; ➤ Изброява и дискутира нещата, които развалят намаза; ➤ Разбира разликата между Неби и Расул; ➤ Разбира мисията и важността на пратеничеството; ➤ Определя връзката между пратеничеството и откровението, като се запознава с видовете вахий/откровение; 	НАМАЗ (МОЛИТВА) ЕЗАН (ПРИЗИВ ЗА НАМАЗ) КАМЕТ (ОБЯВЯВАНЕ НА ЗАПОЧВАНЕ НА НАМАЗА) ФАРЗ-И АЙН (ЛИЧНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ) ФАРЗ (ЗАДЪЛЖЕНИЕ С КАТЕГОРИЧНО ДОКАЗАТЕЛСТВО) ВАДЖИБ (ЗАДЪЛЖЕНИЕ С

<p>1.5. СЪХРАНЯВАНЕ НА ТРАДИЦИИТЕ</p> <p>1.6. ПЕЙГАМБЕРИТЕ НА АЛЛАХ – НАШИ УЧИТЕЛИ</p> <p>1.7. МЪДРОСТТА ПРИ ОТСЪЖДАНЕ</p> <p>1.8. БЛАГАТА НА АЛЛАХ НИ ДОБЛИЖАВАТ КЪМ НЕГО</p> <p>1.9. ВЯРА В СЪДБАТА И УЧАСТТА</p> <p>1.10. ЖИВОТ, ИЗПЪЛНЕН С ВЯРА, ЛЮБОВ И НАДЕЖДА</p> <p>1.11. ВРЕМЕННОТО И ВЕЧНОТО</p> <p>1.12. ЩАСТИЕТО ОТ ВЕЧНИЯ ЖИВОТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Описва качествата на пратениците и анализира степените им;</i> ➤ <i>Разграничава муджизе от другите свръхестествени явления, като знае броя на споменатите в Корана пратеници;</i> ➤ <i>Анализира вечността на отвъдния живот;</i> ➤ <i>Описва къямет, настъпването и признаците му.</i> 	<p>НЕКАТЕГОРИЧНО ДОКАЗАТЕЛСТВО)</p> <p>СУННЕТ (ДУМИТЕ И ДЕЙСТВИЯТА НА ПРАТЕНИКА, ПРЕПОРЪЧАНО ДЕЙСТВИЕ)</p> <p>ИФТИТАХ ТЕКБИР (ИЗРИЧАНЕ НА «АЛЛАХУ ЕКБЕР» ПРИ ЗАПОЧВАНЕ НА НАМАЗА)</p> <p>КЪЯМ (ИЗПРАВЕНО СЪСТОЯНИЕ)</p> <p>КЪРААТ (ЧЕТЕНЕ)</p> <p>РУКУ (ПОКЛОН С НАВЕЖДАНЕ)</p> <p>СЕДЖДЕ (ПОКЛОН НА КОЛЕНЕ)</p> <p>КААДЕ И АХИРА (ПОСЛЕДНО СЯДАНЕ)</p> <p>НЕБИ (ПЕЙГАМБЕР, ПРОРОК)</p> <p>РАСУЛ (ПРАТЕНИК)</p> <p>ВАХИЙ (ОТКРОВЕНИЕ)</p> <p>МУДЖИЗЕ (ЧУДО)</p>
--	--	--

2. ТЕМА: ИБАДЕТ (БОГОСЛУЖЕНИЕ) – 6 часа (12 часа)

<p>2.1. ДУХОВНА ЧИСТОТА</p> <p>2.2. КАК ДА ЗАВЪРША ДЕНЯ СИ?</p> <p>2.3. ОРУЧ (ГОВЕЕНЕ) В ИСЛЯМА</p> <p>2.4. СВЕЩЕНИ ДНИ И НОЩИ</p> <p>2.5. ИБАДЕТ В ОПРЕДЕЛЕНИ ДНИ И НОЩИ</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Разглежда ролята на ибадетите в ислямската религия;➤ Разкрива важността на духовната връзка на човека с неговия Създател;➤ Познава видовете ибадет и оценява важността им в живота на човека;➤ Проучва информация от различни източници;➤ Разбира ролята на чистотата в ислямската религия;➤ Познава същността и значението на оруча;➤ Обяснява влиянието на оруча върху човека.	<p>ОРУЧ (ГОВЕЕНЕ) ИМСАК (ВРЕМЕТО, В КОЕТО ЗАПОЧВА ГОВЕЕНЕТО) САХУР (ХРАНА ПРЕДИ ЗАГОВЯВАНЕ) ИФТАР (РАЗГОВЯВАНЕ) АРЕФЕ (ПЛАНИНА В БЛИЗОСТ ДО МЕККА, КЪДЕТО МЮСЮЛМАНИТЕ ПРЕКАРВАТ ДЕНЯ ПРЕДИ КУРБАН БАЙРАМ, КАТО ЧАСТ ОТ ХАДЖА; ДЕНЯТ ПРЕДИ БАЙРАМ) НОЩТА РЕГАИБ (СВЕЩЕНА НОЩ) НОЩТА МИРАДЖ, (СВЕЩЕНА НОЩ) НОЩТА БЕРААТ (СВЕЩЕНА НОЩ) БАЙРАМ (ПРАЗНИК) ДЖУМА (ПЕТЪК, СВЕЩЕН ДЕН)</p>
--	--	--

3. ТЕМА: МОРАЛ – 7 часа (14 часа)

<p>3.1. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И НАДЕЖДА</p> <p>3.2. РЕЛИГИОЗНА ТОЛЕРАНТНОСТ. ФОРМИ НА</p>	<ul style="list-style-type: none">➤ Посочва ролята на морала за ислямската вяра;➤ Обяснява значението на семейството в ислямската религия;➤ Разбира ролята на вярата и молитвата за добър морал;➤ Посочва елементи от живота на Мохамед, като пример за най-добра нравственост;	<p>ХАРАМ (ЗАБРАНЕНО) ХЕЛАЛ (ПОЗВОЛЕНО)</p>
---	--	--

<p>МЕЖДУРЕЛИГИОЗЕН ДИАЛОГ</p> <p>3.3. ПРАВСТВЕН ДЪЛГ И ОТГОВОРНОСТ</p> <p>3.4. СЪВЕСТИТА КАТО ОГЛЕДАЛО НА МОЯТА ДУША</p> <p>3.5. МОРАЛЪТ В ЖИВОТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва примери за високата оценка, която исляма дава на разума и науката; ➤ Формира морална чувствителност в човешките отношения; ➤ Разбира уважението като основна нагласа в отношенията между хората; ➤ Различава понятията за съвест и отговорност в религията; ➤ Посочва специфичните особености на мюсюлманите, живеещи според ислямския морал. 	
---	---	--

4. ТЕМА: ИСЛЯМСКО ОБЩЕСТВО – 5 часа (10 часа)

<p>4.1. РАЗВИТИЕ НА МЮСЮЛМАНСКОТО ОБЩЕСТВО</p> <p>4.2. ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ИСЛЯМСКОТО ОБЩЕСТВО (МЮФТИЙСТВО) В БЪЛГАРИЯ</p> <p>4.3. ИСЛЯМСКОТО ОБЩЕСТВО ДНЕС</p> <p>4.4. МЮСЮЛМАНСКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Проследява промените в мюсюлманското общество; ➤ Търси и подбира по зададени показатели чрез ИКТ информация за промените в ислямското общество; ➤ Проследява развитието на ислямското общество в България; ➤ Дава примери за ролята на стопанското развитие върху живота на мюсюлманите; ➤ Посочва примери за напредъка на ислямското общество днес; ➤ Дава примери за мюсюлманското културно наследство. 	<p>ХАМАМ (БАНЯ) МЮФТИЙСТВО</p>
--	--	---

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям за VIII клас - 36 часа.

За нови знания	17 часа
За упражнения и практически дейности	13 часа
За обобщение	3 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в VIII клас - 72 часа.

За нови знания	29 часа
За упражнения и практически дейности	33 часа
За обобщение	7 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове
- Ролеви игри
- Индивидуални задачи
- Проектна работа
- Презентации

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти)	25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус)	20%
Контролни работи (писмени изпитвания)	25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи)	30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ	
В класната стая	Извън класната стая
- интерактивни методи	- посещения в религиозни институции (месджиди, джамии, църкви, синагоги)
- подготвяне на презентации	- работа в екип при изготвяне на презентации
- подготвяне на таблици и схеми	- използване на информация от интернет
КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ
	<u>Български език и литература и майчин език</u>
Общуване на роден език	- Формира умения за изготвяне на презентация; - Развива умения при изготвяне на отговор в писмена и устна форма; - Развива умения за събиране и обработване на информация.
Общуване на чужд език	<u>Чуждоезиково обучение</u> - Развива умения за писане на текст на чужд език; - Формира умения за межкултурно общуване.
Математическа компетентност	<u>Математика</u>

	- Развива умения за подготвяне на таблици, схеми и диаграми.
Дигитална компетентност	<u>Информационни технологии</u> - Развива умения за работа с Power Point; - Използва социални мрежи; - Изработва презентации.
Умения за учене	<u>История и цивилизации</u> - Възползва се от знанията по история при проследяване на теми от история на Исляма; - Служи си с историческите понятия за да разбере развитието на ислямската цивилизация.
	<u>География и икономика</u> - Развива умения за работа с карта.
	<u>Човекът и природа</u> - Сравнява религиозните и нерелигиозни знания относно човека, битието и околната среда.
	<u>Изобразително изкуство</u> - Развива умения за рисуване на джамии, църкви и синагоги.
Инициативност и предприемачество	<u>Технологии и предприемачество</u> - Използва знания при разискване на религиозен казус.

Забележка: *Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.*

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА IX КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за IX кл. е съобразена с предназначението на първи гимназиален етап и цели да надгради знанията, уменията, компетенциите и отношенията, създадени в предходния VIII клас, както и в прогимназиалния етап.

Учебната програма съдържа осем тематични ядра, свързани с вярата, философията, идентичността, морала, семейството, младостта и домашния бит и култура.

В учебната програма се акцентира на мястото на исляма в изграждането на личността, осъзнаването на целта на живота, формирането на идентичността, придържането към същинските човешки добродетели, създаването на семейство, оползотворяването на младостта и всекидневния човешкия бит и култура.

Особено място е отделено на формирането и развиването на редица умения, компетенции и отношения у учениците: критично мислене, използване на разнообразни подходи към религиозните факти и феномени, съзнателно и отговорно вземане на решения, използване и преработване на информационни източници, развиване на устното и писмено изразяване, устойчиви морални ценности и житейски убеждения, уважение към чуждото мнение, емпатия към културното различие.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира концепцията за <i>ахляк</i> (добри обноски, морал) в исляма; ➤ Разяснява връзката между понятията <i>тевеккул</i> (упование), <i>дуа</i> (отправляне искане към аллах) и <i>амел</i> (дела на човека); ➤ Познава и анализира съдържанието на сура <i>ел-Аср</i> с оглед важността на времето за мюсюлманина;
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо вярващият не трябва да се страхува от смъртта; ➤ Коментира ролята на религията за формиране на представата за добро и зло; ➤ Анализира устно и писмено хадиси, които илюстрират най-важните добродетели на Мохамед; ➤ Дискутира доколко религиозните препоръки и изисквания, свързани с раждането и смъртта на човека, се спазват в съвременността.
ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява с цитати от Корана и хадисите, че насилственото разпространение на религията е недопустимо от ислямска гледна точка;

- Представя вършенето на добро, като една от най-важните характеристики на ислямската религия;
- Изброява общи морални ценности в юдаизма, християнството и исляма въз основа на техните свещени книги.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
IX КЛАС

ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ПОДКРЕПАТА НА АЛЛАХ – 4 часа (8 часа)		
1.1. УПОВАВАНЕТО НА АЛЛАХ 1.2. ДУАТА – НАЙ-СИЛНОТО СРЕДСТВО ЗА ЗАЩИТА СРЕЩУ ЗЛОТО 1.3. ПОДКРЕПАТА, КОЯТО ВИНАГИ ИМАМ 1.4. УПОВАВАНЕТО И ДЕЛАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае наизуст сура ел-Фатиха и обяснява как чрез нея човек търси помощта на Аллах; ➤ Дефинира понятията тевеккул, дуа и амел, като прави връзка между тях;. ➤ Разбира, че уповаването е правилно от ислямска гледна точка, единствено в случай че са положени необходимите човешки усилия за постигането на даденото нещо; ➤ Дава примери и обяснява как човек истински трябва да се уповава на Аллах в определени ситуации. 	СУРА (ГЛАВА ОТ КОРАНА) ТЕВЕККУЛ (УПОВАВАНЕ) ДУА (ПРОСБА) АМЕЛ (ДЕЛА)
2. ТЕМА: ИЗГРАЖДАНЕ НА ЛИЧНОСТТА – 2 часа (6 часа)		
2.1. ПЪТЯТ КЪМ САМОСТОЯТЕЛНОСТТА 2.2. МОИТЕ НАКЛОННОСТИ - ДАРОВЕ ОТ АЛЛАХ 2.3. ДРУЖБАТА И ПРИЯТЕЛСТВОТО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява как всеки избор на човека е свързан с убежденията му; ➤ Разбира, че за взимането на самостоятелни решения човек има нужда от ясни цели; ➤ Разбира, че всеки човек е лично отговорен за избора, който прави и няма право да вини другите; ➤ Разбира, че хората, дори и да имат различни наклонности, това се дължи на мъдростта на Аллах; 	МУКЕЛЛЕФ (ОТГОВОРЕН ПРЕД АЛЛАХ) КАБИЛИЙЕТ (НАКЛОННОСТ) ДОСТ (БЛИЗЪК ПРИЯТЕЛ)

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява ползите за човека от извършването на дейности, които му се отдават; ➤ Обяснява защо трябва да се гледа на уменията и таланта, като на дарове от Аллах; ➤ Обяснява ролята на дружбата и приятелството за формирането на характера и навиците на човека; ➤ Дава примери от Корана и хадисите за важността на приятелството. 	
3. ТЕМА: ЦЕЛТА НА ЖИВОТА – 3 часа (6 часа)		
<p>3.1. ДОБРОТО Е МОЯТ ИЗБОР (ТЕФСИР НА СУРА ЕЛ-АСР)</p> <p>3.2. ИБАДЕТЪТ - ЦЕЛ НА ЧОВЕШКОТО СЪЩЕСТВУВАНЕ</p> <p>3.3. СМЪРТТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира и обяснява сура ел-Аср, като акцентира върху важността на времето, и изброява най-важното, за което трябва да се използва; ➤ Знае и обяснява аяет от Корана, в който е споменат ибадетът като цел на човешкото съществуване; ➤ Прави връзка между смъртта и целта от човешкото съществуване; ➤ Обяснява защо вярващият не трябва да се страхува от смъртта. 	<p>ХАКК (ИСТИНА) САБЪР (ТЪРПЕНИЕ) ИБАДЕТ (СЛУЖЕНЕ НА АЛЛАХ)</p>
4. ТЕМА: ИСЛЯМ И ИДЕНТИЧНОСТ – 6 часа (12 часа)		
<p>4.1. ПОЯВА НА ИСЛЯМА В БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ</p> <p>4.2. ЗНАЧЕНИЕТО НА ИСЛЯМА ЗА ИДЕНТИЧНОСТТА НА МЮСЮЛМАНИНА</p> <p>4.3. СЪВМЕСТНИЯТ ЖИВОТ ИЗИСКВА КОМПРОМИСИ</p> <p>4.4. ОБИЧТА КЪМ РОДИНАТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява най-важните фактори, довели до разпространението на исляма по българските земи; ➤ Обяснява с цитати от Корана и хадисите, че насилственото разпространение на религията е недопустимо от ислямска гледна точка; ➤ Разбира, че изборът на религия е лично право на всеки човек, за което Аллах ще съди хората и никой няма право да се саморазправя с друг за религиозния му избор; ➤ Дава примери от Корана и хадисите, подкрепящи твърдението, че мюсюлманите са длъжни да се отнасят добре към всички създания; ➤ Разбира, че религиозното разнообразие е вид изпитание и възможност човек да спечели задоволството на Създателя, 	<p>ДАВЕТ (ПРИЗИВ) РЕЛИГИОЗНА ИДЕНТИЧНОСТ ИХСАН (ДОБРОДЕЯТЕЛНОСТ)</p>

<p>4.5. РЕЛИГИОЗНОТО РАЗНООБРАЗИЕ – ВЪЗМОЖНОСТ ЗА СПЕЧЕЛВАНЕ НА ЗАДОВОЛСТВОТО НА СЪЗДАТЕЛЯ</p>	<p>уважавайки избора на другите и отнасяйки се добре към тях единствено заради Него;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Прави връзка между приемането на религиозното разнообразие и вярата в съдбата; ➤ Представя родината, като дар от Създателя, за който трябва да се грижи и място, където да Му служи; ➤ Прави връзка между вярата и обичта към родината. 	
<p>5. ТЕМА: ЕТИКА И МОРАЛ НА МЮСЮЛМАНИНА – 8 часа (16 часа)</p>		
<p>5.1. МОРАЛНИТЕ ЦЕННОСТИ</p> <p>5.2. ЧОВЕКЪТ Е ПРЕДИ ВСИЧКО ЛИЧНОСТ С МОРАЛ</p> <p>5.3. ДОБРОТА И ЧОВЕЧНОСТ</p> <p>5.4. МОРАЛЪТ – НАЧИНЪТ НА ЖИВОТ НА НАШИЯ УЧИТЕЛ МОХАМЕД</p> <p>5.5. ЧОВЕКЪТ И ДОБРОДЕТЕЛИТЕ</p> <p>5.6. ПОКАЯНИЕТО - ВРЪЩАНЕ КЪМ ДОБРОТО</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира концепцията за ахляк в исляма; ➤ Обяснява връзката между ахляк и иман; ➤ Разбира важността на ахляка за религията и я доказва с цитати от Корана и хадисите; ➤ Представя вършенето на добро, без значение към кого е насочено, като една от най-важните характеристики на ислямската религия; ➤ Изброява най-важните добродетели на Мохамед, анализирайки хадиси; ➤ Обяснява какво е фътрат/фитра и връзката му/й с човечността; ➤ Доказва важността на покаянието с примери от Корана и хадисите; ➤ Изброява общи морални ценности в юдаизма, християнството и исляма, базирайки се на свещените им книги. 	<p>АХЛЯК (ИСЛЯМСКИ МОРАЛ И ЕТИКА) ТЕУБЕ (ПОКАЯНИЕ) ФЪТРАТ (ЧОВЕШКА ПРИРОДА)</p>
<p>6. ТЕМА: ИСЛЯМ И СЕМЕЙСТВО – 4 часа (7 часа)</p>		
<p>6.1. ВСИЧКО Е СЪЗДАДЕНО ПО ДВОЙКИ</p> <p>6.2. ВЛЕЧЕНИЕТО КЪМ ДРУГИЯ ПОЛ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира мъдростта на Аллах от създаването на човека в мъжки и женски пол; ➤ Обяснява каква е ролята на семейството за изграждането на личността; ➤ Писмено анализира цитати от Корана и хадиси, насърчаващи женитбата; 	<p>НИКЯХ (РЕЛИГИОЗЕН БРАК) НАФАКА (ИЗДРЪЖКА) СЪЛА-И РАХИМ (ПОДДЪРЖАНЕ НА РОДНИНСКИТЕ ВРЪЗКИ)</p>

6.3. ЗНАЧЕНИЕТО НА СЕМЕЙНИТЕ ОТНОШЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че грижата за семейството е начин за спечелване на задоволството на Създателя; 	
6.4. ПОДДЪРЖАНЕ НА СЕМЕЙНИТЕ И РОДНИНСКИТЕ ВРЪЗКИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо е добре човек да има много деца, обосновавайки се с хадиси; ➤ Разбира, че поддържането на роднинските връзки е религиозно задължение и го обосновава с цитати от Корана и хадисите. 	
7. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ И МЛАДОСТТА – 4 часа (6 часа)		
7.1. СВЕТЪТ, В КОЙТО ЖИВЕЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че според исляма човек трябва да размишлява върху събитията и процесите, които съпровождат човешкото съществуване и да укрепва вярата си с логически доводи; 	ХАЙР (ДОБРО) ШЕР (ЗЛО)
7.2. РЕЛИГИОЗНОСТТА НА МЛАДЕЖТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява защо е изключително важно човек още от най-ранна възраст да получи религиозно възпитание; 	ИРАДЕ-И ДЖУЗИЙЕ (ЧАСТИЧНА ВОЛЯ) ИРАДЕ-И-КУЛЛИЙЕ (АБСОЛЮТНА ВОЛЯ)
7.3. МЕЖДУ ДОБРОТО И ЗЛОТО	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Коментира ролята на религията за формиране на представата за добро и зло; 	
7.4. КОЙ СЕ РАЗПОРЕЖДА С МОЯ ЖИВОТ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че всичко се случва единствено по волята на Създателя и че всичко, с което се среща, е изпитание на вярата. 	
8. ТЕМА: ДОМАШЕН БИТ И КУЛТУРА НА МЮСЮЛМАНИТЕ В БЪЛГАРИЯ – 5 часа (8 часа)		
8.1. МЮСЮЛМАНСКАТА КЪЩА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява основни препоръки и изисквания, свързани с брака в исляма; 	СЮННЕТ (ОБРЯЗВАНЕ) МЕХИР (ЗЕСТРА)
8.2. ДОМАШЕН БИТ И КУЛТУРА НА БЪЛГАРСКИТЕ МЮСЮЛМАНИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява основни препоръки и изисквания, касаещи погребението според исляма; 	ДЖЕНАЗЕ НАМАЗ (ПОГРЕБАЛЕН НАМАЗ) (ПОГРЕБЕНИЕ,
8.3. ПРИСЪСТВИЕТО НА ИСЛЯМА В БРАКОВЕТЕ НА МЮСЮЛМАНИТЕ В БЪЛГАРИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява основни препоръки и изисквания, свързани с новороденото; ➤ Обяснява как трябва да изглежда домът на един мюсюлманин, аргументирайки се с доводи от Корана и хадисите, касаещи уредбата на дома; 	ПОКОЙНИК) АКИКА (КУРБАН ЗА НОВОРОДЕНО) ДЖЕНАЗЕ НАМАЗ (ПОГРЕБАЛЕН НАМАЗ)
8.4. ПРИСЪСТВИЕТО НА ИСЛЯМА В ОБИЧАИТЕ СВЪРЗАНИ С НОВОРОДЕНИТЕ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дава примери от женитбите и от обичаите, свързани с новородените и погребенията в мюсюлманските семейства, като посочва религиозните мотиви за това. 	НАМАЗ (ПОГРЕБАЛЕН НАМАЗ)

**8.5. ПРИСЪСТВИЕТО НА ИСЛЯМА В
ПОГРЕБЕНИЯТА НА
МЮСЮЛМАНИТЕ В БЪЛГАРИЯ**

- *Сравнява религиозния брак в християнството и исляма.*

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в IX клас е 36/72 часа.

За нови знания	16 часа	29 часа
За упражнения и практически дейности	14 часа	32 часа
За обобщение	3 часа	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа	6 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове;
- Ролеви игри;
- Индивидуални задачи – анализ на текстове, анализ на казус и др.;
- Проектна работа (индивидуални, групови, партньорски проекти);
- Мултимедийни презентации;
- Дискусии, дебати;
- Семинари, кръгли маси и др.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти) - 25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус) - 20%
Контролни работи (писмени изпитвания) - 25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи) - 30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Дейности	
В класната стая	Извън класната стая
- прилагане на интерактивни методи: ролеви и симулационни игри	- работа в библиотека (вестници, списания, научна и научнопопулярна литература и др.)
- организиране на дискусии	- използване на информация от интернет за проучвателска дейност, свързана с конкретното учебно съдържание
- изработване на таблици, схеми, диаграми въз основа на зададени показатели	- провеждане на интервюта
- портфолио на забележителни личности	- участие в учебни екскурзии
- разработване в екип на проекти и презентации	- организиране на посещения в музеи, галерии, религиозни институции (джамии, месджиди и др.)
- семинари, кръгли маси и др.	- работа в екипи и в групи по интереси при изработване на презентации и проекти по предварително зададени проблеми
	- разработване на доклади и съобщения
	- участие в граждански инициативи с обществено значима насоченост
	- срещи с външни лектори (експерти, религиозни дейци и др.)

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Български език и литература и майчин език:

<p>Общуване на роден език</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Използва знания за анализ на текстове; - Развива умения за събиране, обработване и структуриране на информация; - Развива умения за разграничаване и осмисляне на информация от различни видове източници; - Развива умения за изготвяне на отговор на въпроси в писмена и устна форма; - Формира умения за изготвяне на съобщение, доклад, презентация; - Развива умения за използване на художествени произведения като исторически източник; - Показва висока езикова и граматическа култура.
<p>Общуване на чужди езици</p>	<p><u>Чуждоезиково обучение:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за анализ и писане на текст на чужд език във връзка с проекти, международни конференции, семинари; - Формира умения и нагласи за межкултурно общуване.
<p>Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и технологиите</p>	<p><u>Математика, природни науки и технологии:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за използване на календари за развитие на пространственото мислене и локализиране на събитията; - Развива умения за изработване на схеми, диаграми, сравнителни таблици; - Развива умения за анализ и оценка на събития, процеси, личности и др.
<p>Дигитална компетентност (ИКТ)</p>	<p><u>Информационни технологии:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за различни компютърни програми, за търсене и съхраняване на информация от интернет; - Умения при обработка на информация по различни теми чрез използването на текстообработващи програми; - Умения за работа с Power Point и изработване на презентации; - Умения за критично осмисляне и отношение към информацията от различни медии; - Умения за изработване на уеб сайт; - Обективно оценява и показва гражданска позиция при използване на социалните мрежи (напр. Скайп, Фейсбук, Инстграм, Туитър и др.) при различни граждански инициативи, форуми и кампании.
<p>Умения за учене</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Умения за използване на различни техники за учене, самостоятелно и в екип; - Умения за учене, като използва разнообразни информационни източници, като ги анализира, синтезира, обобщава, прави изводи. <p><u>Български език и литература и ИКТ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения по езикова грамотност и дигитална компетентност;

	<ul style="list-style-type: none"> - Използва художествена и научна литература, религиозни и фолклорни произведения като допълнителна информация в процеса на познание и за по-пълно осмисляне на учебното съдържание; - Използва информация от архивни документи, вкл. дигитализирани и кинодокументи. <p><u>Философия, Свят и личност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва понятия, които са общи за учебните предмети; - Използва знания и развива умения за критично осмисляне на информация; - Използва знания от философски текстове за смисъла на живота, свободната воля, човешката природа, морални ценности и др.; - Използва идеите на представителите от различните философски школи и направления за цялостното осмисляне на учебното съдържание; - Развива знанията си за етични категории, като съпричастност, отговорност, гордост, достойнство, сигурност, подкрепа, уважение и др. <p><u>История и цивилизации:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знанията от областта на историята за проследяване историята на исляма и ислямските държави от Средновековието до съвременността и др.; - Служи си с исторически понятия, за да анализира развитието на ислямската цивилизация през различни епохи. <p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за работа с географска карта; - Прилага знания, като използва понятия от областта на политиката, икономиката, демографията, които са общи за двата предмета; - Използва знания за разширяване на своите компетенции относно състояние на икономиката, демографията и др. <p><u>Изобразително изкуство:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за извличане на информация от произведения на изкуството, като съставя устен или писмен отговор; - Развива умения да анализира стилове и произведения на изкуството, като прави изводи за ислямското културно наследство.
<p>Обществени и граждански компетентности</p>	<p><u>Гражданско образование:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Прилага знанията си за гражданските права и задължения, като анализира мястото на мюсюлманските общности и институции на местно, национално и международно ниво. - Използва знания за ценностите на демократичните общества и изразява толерантност при дискусии и общуване с другояверци.

	<ul style="list-style-type: none"> - Изразява гражданска позиция по актуални обществено значими казуси –референдуми, подписки, граждански движения. - Използва знанията и компетенциите си при участие в граждански форуми – кръгли маси, дебати, конференции и др. с актуална тематика. <p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за европейската интеграция, цели и структура на Европейския съюз. - Знания за мястото на България в процесите на евроинтеграцията. - Отношение на толерантност и разбиране на различни гледни точки. - Умения за формиране на знания и компетенции относно издигане на авторитета на България в международен план и в ЕС.
<i>Инициативност и предприемачество</i>	<p><u>Предприемачество:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Изгражда отношение към инициативността, активността, независимостта и новаторството с оглед на ислямската религия.
<i>Културна осъзнатост и творчество</i>	<p><u>БЕЛ, майчин език и изкуства:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за разбиране и оценяване на историческата стойност на демокрацията и проявлението ѝ в съвременните държави от Европейския съюз и в България; - Развива чувство за идентичност и разбиране на многообразието на личността като творец и автор на културни ценности.
<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот</i>	<p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за влиянието на религията върху околната среда, бита, обществените нагласи и всекидневието на хората; - Знания за процесите на глобализация и отражението ѝ върху нивото на религиозност на съвременните общества.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА X КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за X кл. е съобразена с предназначението на първи гимназиален етап и цели да надгради знанията, уменията, компетенциите и отношенията, създадени в предходния IX клас на първи гимназиален етап.

Учебното съдържание в нея е организирано в осем тематични ядра, свързани с историята на монотеизма, съхраняването на източниците на исляма, основите на вярата, сътворяването на човека и света, стълбовете на исляма, религията и екологията, вярата и всекидневието, възможностите за междурелигиозен диалог.

Акцентът е поставен върху уменията за учене, за критично мислене, за самостоятелно вземане на решения, за самостоятелно обработване на информация, за изразяване на собствена позиция, за работа в екип, за конструктивнообщуване в различни контексти и социални среди. Учебната програма предлага възможности за изграждане на междупредметни връзки и за създаване на компетентности в областта на гражданското и интеркултурното образование.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае основните теми, залегнали в Корана; ➤ Познава значението на <i>Келиме-и шехадет</i> и обяснява защо е първото условие за встъпване в исляма; ➤ Знае какви са основните задължения на родителите към децата и на децата към родителите според исляма; ➤ Дефинира понятието <i>междурелигиозен диалог</i>.
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Представя логически и Коранични доказателства за единството на Аллах; ➤ Анализира в писмена форма първия низпослан аят, започващ с думата „Чети“; ➤ Сравнява образа на пратеника Ибрахим в юдаизма, християнството и исляма; ➤ Дискутира причините, водещи до екологична катастрофа; ➤ Аргументира забраната на алкохолните напитки и дрогата с доводи от Корана и хадисите.
ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира че е опасно науката да се отдели от вярата; ➤ Изброява социалните и етическите ползи от даването на <i>садака</i> и <i>зекят</i>; ➤ Разбира, че опазването на природата е вид ибадет и израз на благодарност към Създателя.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ
X. КЛАС

ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ КАТО ИЗКОННА БОЖИЯ ВЯРА – 3 часа (6 часа)		
<p>1.1. ОТ НАУЧАВАНЕТО НА ИМЕНАТА ДО ЗАПОВЕДАТА „ЧЕТИ“</p> <p>1.2. ВСИЧКИ ПРАТЕНИЦИ НА АЛЛАХ СА ПРИЗОВАВАЛИ КЪМ ВЯРАТА В ЕДИННИЯ БОГ</p> <p>1.3. ИБРАХИМ – ОБНОВИТЕЛ НА ИЗКОННАТА БОЖИЯ ВЯРА И СТРОИТЕЛ НА КЯБЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разбира, че всички Божии пратеници са призовавали към една и съща вяра; ➤ Обяснява как Аллах е научил Адем на всички имена; ➤ Коментира дали може човек да открие бога с разума си и дава за пример разказа за Пратеника Ибрахим; ➤ Сравнява образа на пратеника Ибрахим в юдаизма, християнството и исляма; ➤ Дава примери за политеизъм. 	<p>ХАНИФ (МОНОТЕИСТ) МОНОТЕИЗЪМ ПОЛИТЕИЗЪМ БЕЙТУЛЛАХ (ДОМЪТ НА АЛЛАХ) КЪБЛЕ (ПОСОКА ЗА НАМАЗ)</p>
2. ТЕМА: СЪХРАНЯВАНЕТО НА ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ИСЛЯМА – 4 часа (8 часа)		
<p>2.1. ВАХИЙ/ОТКРОВЕНИЕТО</p> <p>2.2. СЪДЪРЖАНИЕ НА КОРАНА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява какво е вахи и изброява видовете вахи; ➤ Знае основните теми, които са залегнали в Корана; ➤ Прави сравнение между особеностите на айетите, низпослани преди и след хиджрета; ➤ Познава етапите на записване на Корана и доказва с аргументи автентичността му; 	<p>ВАХИЙ (ОТКРОВЕНИЕ) ХИДЖРЕТ (ПРЕСЕЛЕНИЕ) АЙЕТ (ЧАСТ ОТ СУРА) СУННЕТ (ДУМИТЕ И ДЕЙСТВИЯТА НА ПРАТЕНИКА, ПРЕПОРЪЧАНО ДЕЙСТВИЕ) ХАДИС (СЛОВО НА ПРАТЕНИКА)</p>

<p>2.3. НИСПОСЛАВАВАНЕ И ЗАПИСВАНЕ И НА КОРАНА</p> <p>2.4. СУННЕТЪТ - ДРУГИЯТ ИЗТОЧНИК НА ИСЛЯМА</p>	<p>➤ Дава дефиниция за суннет и прави сравнение между Корана и суннета.</p>	
<p>3. ТЕМА: ОСНОВИ НА ИСЛЯМСКАТА ВЯРА – 7 часа (14 часа)</p>		
<p>3.1. ВЯРА В ЕДИНСТВОТО НА АЛЛАХ (ТЕВХИД)</p> <p>3.2. ВЯРА В МЕЛЯИКЕ (АНГЕЛИТЕ)</p> <p>3.3. ВЯРА В БОЖИИТЕ ПИСАНИЯ</p> <p>3.4. ВЯРА В БОЖИИТЕ ПРАТЕНИЦИ</p> <p>3.5. ВЯРА В КИЯМЕТСКИЯ ДЕН/ СЪДНИЯ ДЕН</p> <p>3.6. ВЯРА В КАЗА И КАДЕР</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае някои от прекрасните имена на Аллах и обяснява значението им; ➤ Разбира какво означава Ля иляхе илляллах; ➤ Представя логически и Коранични доказателства за единството на Аллах; ➤ Изброява основните характеристики на меляике и прави сравнение между тях и хората; ➤ Обяснява защо Аллах изпраща на хората свещени писания; ➤ Обяснява каква е разликата между Неби и Расул; ➤ Изброява някои от най-важните според Корана пратеници в историята на човечеството с примери от живота им, споменати в Корана; ➤ Обяснява в какво вярва мюсюлманинът след смъртта, позовавайки се на цитати от Корана и хадиси; ➤ Дава дефиниция за када и кадер и обяснява в какво се състои вярата на мюсюлманина в съдбата. 	<p>ШАРТ (УСЛОВИЕ) ИМАН (ВЯРА) ТЕВХИД (ЕДИНОБОЖИЕ) МЕЛЕК (АНГЕЛ) КИТАБ (СВЕЩЕНА КНИГА) ТЕВРАТ (ТОРА) ИНДЖИЛ (ЕВАНГЕЛИЕ) ЗЕБУР (ПСАЛМИ) НЕБИ (ПЕЙГАМБЕР, ПРОРОК) РАСУЛ (ПРАТЕНИК) КИЯМЕТ (СЪЖИВЯВАНЕ) МИЗАН (ВЕЗНИ) СИРАТ (ПЪТ, МОСТ) ШЕФААТ (ЗАСТЪПНИЧЕСТВО) КАЗА (СЪДБА) КАДЕР (ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИЕ) ИРАДЕ-И ДЖУЗИЙЕ (ЧАСТИЧНА ВОЛЯ) ИРАДЕ-И-КУЛЛИЙЕ (АБСОЛЮТНА ВОЛЯ)</p>

4. ТЕМА: АЛЛАХ Е СЪЗДАТЕЛЯТ – 3 часа (6 часа)

<p>4.1. ОТКЪДЕ СМЕ ДОШЛИ НА ТОЗИ СВЯТ</p> <p>4.2. НАУЧЕН И КОРАНИЧЕН ПОГЛЕД ВЪРХУ СЪТВОРЯВАНЕТО НА СВЕТА</p> <p>4.3. ПОЯВАТА НА ЖИВОТА И СЪТВОРЯВАНЕТО НА ЧОВЕКА</p> <p>4.4. ВЯРА И НАУКА. ВСИЧКО ЛИ Е НАУЧНО ОБЯСНИМО?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае какво означават имената на Аллах: Ел-Халик, ел-Бари, ел-Мусаввир и ер-Разик; ➤ Обяснява как Аллах е създал света, позовавайки се на цитати от Корана; ➤ Познава научната теза за създаването на света; ➤ Представя сходствата между Кораничната и научната теза за появата на света; ➤ Обяснява появата на живота и сътворяването на човека, позовавайки се на цитати от Корана; ➤ Анализира в писмена форма текста от Корана, свързан с определянето на човека за наместник на земята; ➤ Разбира, че е опасно науката да се отделя от вярата; ➤ Обяснява важността на науката според исляма, позовавайки се на цитати от Корана и хадиси; ➤ Анализира в писмена форма първия низпослан аят, започващ с думата „Чети“. 	<p>ЕЛ-ХАЛИК (ПРЕДОПРЕДЕЛИТЕЛЯТ) ЕЛ-БАРИ (СЪЗДАТЕЛЯТ) ЕЛ-МУСАВВИР (ИЗОБРАЗЯВЯЩИЯТ) ЕЛ-РАЗИК (ДАВАЩИЯТ ПРЕПИТАНИЕ) ХАЛИФЕ (НАМЕСТНИК)</p>
---	---	--

5. ТЕМА: СТЬЛБОВЕТЕ НА ИСЛЯМА – 5 часа (10 часа)

<p>5.1. КЕЛИМЕ- И ШЕХАДЕТ - СТЬБЛОТО НА ИСЛЯМА</p> <p>5.2. НАМАЗЪТ - КЛЮЧ ЗА ДЖЕННЕТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава значението на Келиме-и шехадет и обяснява защо е първото условие за встъпване в Исляма; ➤ Обяснява важността на намаза, позовавайки се на цитати от Корана и хадисите; ➤ Дефинира понятията оруч, таква и ИТИКЯФ; ➤ Изброява ползите от оруча; ➤ Дефинира понятията садака и зекят и дава примери за употребата им в Корана; 	<p>ШЕХАДЕТ/КЕЛИМЕ-И ШЕХАДЕТ (ЗАСВИДЕТЕЛСТВАНЕ, ЧЕ НЯМА ДРУГ ИСТИНСКИ БОГ, ОСВЕН АЛЛАХ, И ЧЕ МОХАМЕД Е НЕГОВ РАБ И ПРАТЕНИК) НАМАЗ (МОЛИТВА) ТАКВА (БОГОБОЯЗЪН) ИТИКЯФ (УЕДИНЕНИЕ)</p>
---	--	---

<p>5.3. ОРУЧЪТ ПРЕЗ РАМАЗАН - ЩИТ ЗА ВЯРВАЦИЯ</p> <p>5.4. ЗЕКЯТЪТ - БАРИЕРА СРЕЩУ БЕДИТЕ</p> <p>5.5. ХАДЖЪТ - ВРЪХ НА БОГОБОЯЗЪНТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява социалните и етическите ползи от даването на садака и зекят; ➤ Знае фарзовете, ваджибите и суннетите на хаджа; ➤ Писмено анализира хадиса за прощалния хадж на Пратеника; ➤ Прави сравнение между хаджа в исляма и християнското поклонничество в Йерусалим. 	<p>ЗЕКЯТ (ЗАДЪЛЖИТЕЛНА МИЛОСТИНЯ)</p> <p>САДАКА (ДОБРОВОЛНА МИЛОСТИНЯ)</p> <p>ФИТРЕ (МИЛОСТИНЯ, КОЯТО СЕ ДАВА НЕПОСРЕДСТВЕНО ПРЕДИ РАМАЗАН БАЙРАМ)</p> <p>ФАРЗ-И АЙН (ЛИЧНО ЗАДЪЛЖЕНИЕ)</p> <p>ВАДЖИБ (ЗАДЪЛЖЕНИЕ С НЕКАТЕГОРИЧНО ДОКАЗАТЕЛСТВО)</p> <p>СЮННЕТ (ОБРЯЗВАНЕ)</p>
<p>6. ТЕМА: ДОКТРИНАЛНИ ШКОЛИ В ИСЛЯМА – 2 часа (4 часа)</p>		
<p>6.1. СЕЛЕФИЙЕ</p> <p>6.2. ЕШАРИЙЕ</p> <p>6.3. МАТУРИДИЙЕ</p> <p>6.4. ШИА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дефинира поянтиято селеф, селефийе и изхождайки от техните принципи описва селефитския подход. ➤ Графично представя процентното съотношение на последователите на Ешаритската школа. ➤ Разграничава Матуридитската школа от Ешаритската. ➤ Дефинира термина шиа и изхождайки от техните принципи, описва шиитската концепция. 	<p>СЕЛЕФ (ПРЕДЦИ)</p> <p>МУХКЕМ (ЯСЕН)</p> <p>МУТЕШАБИХ (ПОДЛЕЖАЩО НА ОБЪРКВАНЕ)</p> <p>АКЛ (РАЗУМ)</p> <p>НАКЛ (ПРЕДАНИЕ)</p>

7. ТЕМА: ИСЛЯМ И ЕКОЛОГИЯ – 2 часа (4 часа)

<p>7.1. ЕКОЛОГИЯТА И ЧОВЕКЪТ</p> <p>7.2. НУЖНА Е ПОМОЩТА НА ВЯРАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДАТА И РЕШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧЕСКАТА КРИЗА</p> <p>7.3. ВОДАТА - БЛАГОДАТ ЗА ЖИВОТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Разбира, че равновесието и хармонията в природата са дар, който трябва да се пази;</i> ➤ <i>Дискутира причините, водещи до екологична катастрофа;</i> ➤ <i>Обяснява, че ислямът насърчава опазването на околната среда, позовавайки се на цитати от Корана и хадиси;</i> ➤ <i>Дискутира рационални идеи за опазване на околната среда;</i> ➤ <i>Разбира, че опазването на природата е вид ибадет и израз на благодарност към Създателя;</i> ➤ <i>Обяснява важността на водата според исляма, позовавайки се на цитати от Корана и хадиси.</i> 	<p>ЕКОЛОГИЯ ХРАНИТЕЛНА ВЕРИГА</p>
---	---	---

8. ТЕМА: ВЯРА И ВСЕКИДНЕВИЕ - 4 часа (8 часа)

<p>8.1. СЕМЕЙСТВОТО - ОСНОВНА КЛЕТКА НА ОБЩЕСТВОТО</p> <p>8.2. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА НА МЛАДОСТТА</p> <p>8.3. БЛАГОПРИЛИЧИЕ В ОБЛЕКЛОТО</p> <p>8.4. ЖЕНАТА И ИСЛЯМЪТ-ОБЩ ПОГЛЕД</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Знае какви са основните задължения на родителите към децата и на децата към родителите според исляма;</i> ➤ <i>Дискутира факторите, които затрудняват съвременните младежи да практикуват религията;</i> ➤ <i>Знае основните изисквания, на които трябва да отговаря облеклото на мъжа и жената според исляма;</i> ➤ <i>Защитава тезата, че жената според исляма е изключително ценна като човек, позовавайки се на цитати от Корана и хадиси;</i> ➤ <i>Сравнява разбирането за разрешена храна в юдаизма, християнството и исляма;</i> 	<p>ХИДЖАБ (ПОКРИВАЛО)</p> <p>СЕТР-И АВРЕТ (ПОКРИВАНЕ НА ГОЛОТАТА)</p> <p>ХЕЛЯЛ ХРАНА</p>
---	--	---

<p>8.5. ХЕЛЯЛ ХРАНАТА - ИЗТОЧНИК НА ЗДРАВЕ</p> <p>8.6. ЗАБРАНАТА ЗА УПОТРЕБА НА АЛКОХОЛНИ НАПИТКИ И НАРКОТИЦИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Знае забранените за консумация храни според исляма; ➤ Аргументира забраната на алкохолните напитки и дрогата с доводи от Корана и хадисите. 	
---	--	--

9. ИСЛЯМЪТ И КУЛТУРНИЯТ ДИАЛОГ – 4 часа (8 часа)

<p>9.1. ИСЛЯМЪТ НИ ПРИЗОВАВА КЪМ ДИАЛОГ</p> <p>9.2. ВАЖНОСТТА НА ДИАЛОГА ДНЕС</p> <p>9.3. ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ДИАЛОГ МЕЖДУ РЕЛИГИИТЕ</p>	<p style="text-align: center;"><i>Дефинира понятието междурелигиозен диалог.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Изброява причините, налагащи междурелигиозния диалог; ➤ Дискутира рамките на междурелигиозния диалог, позовавайки се на цитати от Корана и хадиси. 	<p>МЕЖДУРЕЛИГИОЗЕН ДИАЛОГ</p>
---	--	--------------------------------------

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в X клас е 36/72 часа.

За нови знания	16 часа	29 часа
За упражнения и практически дейности	14 часа	32 часа

За обобщение	3 часа	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа	6 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове;
- Ролеви игри;
- Индивидуални задачи – анализ на текстове, анализ на казус и др.;
- Проектна работа (индивидуални, групови, партньорски проекти);
- Мултимедийни презентации;
- Дискусии, дебати;
- Семинари, кръгли маси и др.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти) - 25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус) - 20%
Контролни работи (писмени изпитвания) - 25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи) - 30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ

В класната стая	Извън класната стая
- прилагане на интерактивни методи: ролеви и симулационни игри	- работа в библиотека (вестници, списания, научна и научнопопулярна литература и др.)
- организиране на дискусии	- използване на информация от интернет за проучвателска дейност, свързана с конкретното учебно съдържание.
- изработване на таблици, схеми, диаграми въз основа на зададени показатели	- провеждане на интервюта
- портфолио на забележителни личности	- участие в учебни екскурзии
- разработване в екип на проекти и презентации	- организиране на посещения в музеи, галерии, религиозни институции (джамии, месджиди и др.)
- семинари, кръгли маси и др.	- работа в екипи и в групи по интереси при изработване на презентации и проекти по предварително зададени проблеми
	- разработване на доклади и съобщения
	- участие в граждански инициативи с обществено значима насоченост
	- срещи с външни лектори (експерти, религиозни дейци и др.)

КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

	<p><u>Български език и литература и майчин език:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания за анализ на текстове. - Развива умения за събиране, обработване и структуриране на информация. - Развива умения за разграничаване и осмисляне на информация от различни видове източници. - Развива умения за изготвяне на отговор на въпроси в писмена и устна форма. - Формира умения за изготвяне на съобщение, доклад, презентация.
--	--

Общуване на роден език	<ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за използване на художествени произведения като исторически източник. - Показва висока езикова и граматическа култура.
Общуване на чужди езици	<p><u>Чуждоезиково обучение:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за анализ и писане на текст на чужд език във връзка с проекти, международни конференции, семинари. - Формира умения и нагласи за межкултурно общуване.
Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и технологиите	<p><u>Математика, природни науки и технологии:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за използване на календари за развитие на пространственото мислене и локализиране на събитията. - Развива умения за изработване на схеми, диаграми, сравнителни таблици. - Развива умения за анализ и оценка на събития, процеси, личности и др.
Дигитална компетентност (ИКТ)	<p><u>Информационни технологии:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за различни компютърни програми, за търсене и съхраняване на информация от интернет. - Умения при обработка на информация по различни теми чрез използването на текстообработващи програми. - Умения за работа с Power Point и изработване на презентации. - Умения за критично осмисляне и отношение към информацията от различни медии. - Умения за изработване на уеб сайт. - Обективно оценява и показва гражданска позиция при използване на социалните мрежи (напр. Скайп, Фейсбук, Инстграм, Туитър и др.) при различни граждански инициативи, форуми и кампании.
Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> - Умения за използване на различни техники за учене, самостоятелно и в екип. - Умения за учене, като използва разнообразни информационни източници, като ги анализира, синтезира, обобщава, прави изводи. <p><u>Български език и литература и ИКТ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения по езикова грамотност и дигитална компетентност.

	<ul style="list-style-type: none"> - Използва художествена и научна литература, религиозни и фолклорни произведения като допълнителна информация в процеса на познание и за по-пълно осмисляне на учебното съдържание. - Използва информация от архивни документи, вкл. дигитализирани и кинодокументи. <p><u>Философия, Свят и личност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва понятия, които са общи за учебните предмети. - Използва знания и развива умения за критично осмисляне на информация. - Използва знания от философски текстове за смисъла на живота, свободната воля, човешката природа, морални ценности и др. - Използва идеите на представителите от различните философски школи и направления за цялостното осмисляне на учебното съдържание. - Развива знанията си за етични категории, като съпричастност, отговорност, гордост, достойнство, сигурност, подкрепа, уважение и др. <p><u>История и цивилизации:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знанията от областта на историята за проследяване историята на исляма и ислямските държави от Средновековието до съвременността и др. - Служи си с исторически понятия, за да анализира развитието на ислямската цивилизация през различни епохи. <p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за работа с географска карта. - Прилага знания като използва понятия от областта на политиката, икономиката, демографията, които са общи за двата предмета. - Използва знания за разширяване на своите компетенции относно състояние на икономиката, демографията и др. <p><u>Изобразително изкуство:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за извличане на информация от произведения на изкуството, като съставя устен или писмен отговор. - Развива умения да анализира стилове и произведения на изкуството, като прави изводи за ислямското културно наследство.
Обществени и граждански компетентности	<p><u>Гражданско образование:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Прилага знанията си за гражданските права и задължения, като анализира мястото на мюсюлманските общности и институции на местно, национално и международно ниво.

	<ul style="list-style-type: none"> - Използва знания за ценностите на демократичните общества и изразява толерантност при дискусии и общуване с другояверци. - Изразява гражданска позиция по актуални обществено значими казуси – референдуми, подписки, граждански движения. - Използва знанията и компетенциите си при участие в граждански форуми – кръгли маси, дебати, конференции и др. с актуална тематика. <p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за европейската интеграция, цели и структура на Европейския съюз. - Знания за мястото на България в процесите на евроинтеграцията. - Отношение на толерантност и разбиране на различни гледни точки. - Умения за формиране на знания и компетенции относно издигане на авторитета на България в международен план и в ЕС.
Инициативност и предприемачество	<p><u>Предприемачество:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Изгражда отношение към инициативността, активността, независимостта и новаторството с оглед на ислямската религия.
Културна осъзнатост и творчество	<p><u>БЕЛ, майчин език и изкуства:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за разбиране и оценяване на историческата стойност на демокрацията и проявлението ѝ в съвременните държави от Европейския съюз и в България. - Развива чувство за идентичност и разбиране на многообразието на личността като творец и автор на културни ценности.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за влиянието на религията върху околната среда, бита, обществените нагласи и всекидневието на хората. - Знания за процесите на глобализация и отражението ѝ върху нивото на религиозност на съвременните общества.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ - ИСЛЯМ ЗА XI КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за XI клас е съобразена с предназначението на втори гимназиален етап и цели да надгради знанията, уменията, компетенциите и отношенията, създадени в предходния първи гимназиален етап.

Учебната програма съдържа шест тематични ядра, свързани с философските измерения, ритуалността, социалните проявления, историята и културното наследство на исляма.

В учебната програма се акцентира на мястото на исляма и на вярващия мюсюлманин в постмодерната историческа и културна ситуация в локален, регионален и глобален план, на ценностите на исляма като част от общите етични проблеми, стоящи пред съвременния човек и общества.

Особено място е отделено на формирането и развиването на редица умения, компетенции и отношения у учениците: критично мислене, използване на разнообразни подходи към религиозните факти и феномени, съзнателно и отговорно вземане на решения, използване и преработване на информационни източници, развиване на устното и писмено изразяване, устойчиви морални ценности и житейски убеждения, уважение към чуждото мнение, емпатия към културното различие.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	<ul style="list-style-type: none">➤ Дефинира понятията <i>иман</i>, <i>куфр</i>, <i>хелял</i>, <i>харам</i>, като ги свързва с ролята на човека на земята и целите на живота, посочени от Аллах;➤ Дефинира и описва концепцията за <i>ибадета</i>, като външно и вътрешно служене на Аллах;➤ Дефинира концепцията на исляма за човека като хармония между тяло и дух;➤ Посочва значими моменти от историята на исляма, представляващи повратни точки за мюсюлманите.
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none">➤ Коментира проблема за свободната човешка воля в контекста на юдаизма, християнството и исляма;➤ Категоризира правилните и неправилните начини за извършване на <i>ибадет</i>, посочва групите хора, задължени или облекчавани в правенето му;➤ Описва ролята на общността за формиране на човешката личност;➤ Сравнява устно и писмено концепциите за грях, богобоязън и покаяние в юдаизма, християнството и исляма.

ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	➤ Представя устно, писмено и графично етапите на развитие на ислямската култура;
	➤ Обобщава най-добрите начини, които ислямът препоръчва за създаване на хармония и разбирателство в социалния живот;
	➤ Приема различията между хората във външен вид, умения, нагласи и идеи;
	➤ Използва ислямското културно наследство като основа за създаване собствената си религиозна (културна) идентичност и формиране на чувство за гордост и достойнство.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ XI КЛАС		
ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ВЯРА И ЖИВОТ – 5 часа (10 часа)		
1.1. ТАЙНАТА, ЦЕЛТА И МИСИЯТА НА ЖИВОТА 1.2. РАДОСТ ОТ ЖИВОТА 1.3. ЖИВОТЪТ Е ПРОЕКТИРАН С ВЯРА 1.4. НУЖДТЕ НА ЧОВЕКА И ПРАКТИКУВАНЕТО НА ВЯРАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява целта на човешкия живот според исляма и посочва съответните източници в Корана и хадисите; ➤ Дефинира понятията иман, куфр, хелял, харам, като ги свързва с ролята на човека на земята и целите на живота, посочени от Аллах; ➤ Обяснява как религиозните убеждения могат да се включат във всекидневието на мюсюлманите; ➤ Приема различията между хората във външен вид, умения, нагласи и идеи; ➤ Аргументира в дискусия своите убеждения за необходимостта от вяра и изразяване на благодарност и любов към бога. 	ИМАН (ВЯРА) КУФР (НЕВЕРИЕ) ХАРАМ (ЗАБРАНЕНО) ХЕЛЯЛ (ПОЗВОЛЕНО)

2. ТЕМА: ИСЛЯМ И СВОБОДА – 6 часа (12 часа)

2.1. ИСЛЯМСКИЯТ ВЪЗГЛЕД ЗА СВОБОДАТА

2.2. СВОБОДА И ОТГОВОРНОСТ

2.3. ЗРЕЛОСТТА И СВОБОДАТА

2.4. МЕДИИ И СВОБОДА

- Обяснява как понятията *ираде-и-куллийе*, *ираде-и-джузийе*, *шереф* и *свобода от робство* в исляма се съвместяват с разбирането за всемогъщество на Аллах;
- Идентифицира най-добрите начини за осъществяване на *ираде-и-джузийе*;
- Разграничава *хидайет* от *далялет*, *свободата* от *робството*, и оценява възможните им последствия в различни периоди от човешкия живот;
- Коментира проблема за свободната човешка воля в контекста на юдаизма, християнството и исляма;
- Привежда примери за съвместяването на свободата на съвестта и правото на вероизповедание със свободата на словото и печата в съвременните държави и предлага рационални аргументи.

ИРАДЕ-И-КУЛЛИЙЕ
(АБСОЛЮТНА ВОЛЯ)
ШЕРЕФ
(ДОСТОЙНСТВО)
ИРАДЕ-И ДЖУЗИЙЕ
(ЧАСТИЧНА ВОЛЯ)
ДАЛЯЛЕТ (ГРЕШЕН ПЪТ В ЖИВОТА)
ХИДАЙЕТ
(НАПЪТСТВИЕ,
ПРАВИЛЕН ПЪТ В ЖИВОТА)

3. ТЕМА: ЧОВЕКЪТ – ДУХОВНА И МАТЕРИАЛНА РЕАЛНОСТ – 5 часа (10 часа)

3.1. ЧОВЕКЪТ – ХАРМОНИЯ НА ТЕЛЕСНО И ДУХОВНО

3.2. ГРЯХ И БОГОБОЯЗЪН

3.3. ПОКАЯНИЕ

- Дефинира концепцията на исляма за човека като хармония между тяло и дух;
- Оразличава малките от големите грехове и ги свързва с *истигфар* и *теубе*;
- Описва и разпознава физическата, психологическата и духовната функция на човека и обяснява начините за осъществяване на тези функции въз основа на *напътствията* и *съветите* на Аллах;
- Сравнява устно и писмено концепциите за *грех*, *богобоязън* и *покаяние* в юдаизма, християнството и исляма.

ГЮНАХ (ГРЯХ)
ТЕУБЕ (ПОКАЯНИЕ)
ИСТИГФАР (ИСКАНЕ НА ПРОШКА)
ТАКВА
(БОГОБОЯЗЪН)

4. ТЕМА: СЛУЖЕНЕ НА АЛЛАХ (ИБАДЕТ) – 7 часа (14 часа)

4.1. ЗНАЧЕНИЕ НА БОГОСЛУЖЕНИЕТО В ЖИВОТА НА ВЯРВАЩИЯ ЧОВЕК

4.2. СЛУЖЕНЕТО НА АЛЛАХ И ПЪЛНОТАТА НА ЖИВОТА

4.3. НЕОБХОДИМОСТ ДА СЕ ИЗВЪРШВА БОГОСЛУЖЕНИЕ

- Дефинира и описва концепцията за ибадета, като външно и вътрешно служене на Аллах;
- Разпознава и описва ибадета като всяко действие, с което се цели постигане на задоволство на Създателя;
- Посочва критерии за ибадет и аргументира защо трябва да се извършва от вярващите с посвещение и упоритост;
- Категоризира правилните и неправилните начини за извършване на ибадет, посочва групите хора, задължени или облекчавани в правенето му;
- Свързва ибадета със собствения си опит и обобщава знанията си под формата на есе.

**ИБАДЕТ (СЛУЖЕНЕ НА АЛЛАХ)
ОРУЧ (ГОВЕЕНЕ)
НАМАЗ (МОЛИТВА)
ХАДЖ
(ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ПОКЛОНЕНИЕ В МЕККА)
ДУА (ПРОСБА)**

5. ТЕМА: МЮСЮЛМАНСКАТА ОБЩНОСТ – 3 часа (6 часа)

5.1. КОРАНЪТ И ХАДИСИТЕ ЗА МЮСЮЛМАНСКАТА ОБЩНОСТ

5.2. МЯСТО НА ЧОВЕКА В МЮСЮЛМАНСКАТА ОБЩНОСТ

5.3. МОЯТ ПРИНОС ЗА ОБЩНОСТТА

- Дефинира концепцията за мюсюлманска общност;
- Описва ролята на общността за формиране на човешката личност;
- Дава примери за сплотяване на общността на примера на намазите (петкратни, петъчни, байрамски) и отбелязването на религиозни празници;
- Обобщава най-добрите начини, които ислямът препоръчва за създаване на хармония и разбирателство в социалния живот;
- Коментира устно и писмено текстове от Корана и хадисите за приноса на човека към общността, в която живее.

**ДЖЕМААТ
(ОБЩНОСТ, ГРУПА)**

6. ТЕМА: ПРАВНИ ШКОЛИ В ИСЛЯМА – 2 часа (4 часа)

- 6.1. **ХАНЕФИТСТВО**
- 6.2. **МАЛИКИТСВО**
- 6.3. **ШАФИИТСТВО**
- 6.4. **ХАНБЕЛИТСТВО**

- Прави разлика между доктринална и правна школа.
- Графично представя процентното съотношение на последователите на правните школи.
- Разбира, че мюсюлманите в България са ханефити.

ХАНЕФИТСТВО
МАЛИКИТСВО
ШАФИИТСТВО
ХАНБЕЛИТСТВО

7. ТЕМА: ТАСАВВУФ – 2 час (4 часа)

- 7.1. **ЗУХД**
- 7.2. **ТАКВА**
- 7.3. **ИХСАН**

- Дефинира понятието зухд и открива религиозните основи на този термин.
- Разбира, че Кораничното понятие таква стои в основата на суфитската мисъл.
- Разбира, че най-висшата степен до която може да се извиси човек е степената ихсан.

ТАСАВВУФ
(ИСЛЯМСКИ
МИСТИЦИЗЪМ)
ЗУХД (АСКЕТИЗЪМ)
ЗАХИД (АСКЕТ)
ИХСАН (ДУХОВНО
СЪВЪРШЕНСТВО)
СУФИ (ИСЛЯМСКИ
МИСТИК)
МУРИД (ИСКАЩ
ДУХОВНО
НАСТАВЛЕНИЕ)
МУРШИД (ДУХОВЕН
НАСТАВНИК)
ТАРИКАТ
(СУФИТСКИ ОРДЕН)

8. ТЕМА: ИСТОРИЯ НА ИСЛЯМА И ИСЛЯМСКА КУЛТУРА – 6 часа (12 часа)

<p>8.1. ИСЛЯМЪТ, ЗОРОАСТРИЗМЪТ И ХРИСТИЯНСТВОТО ПО ВРЕМЕ НА ОМЕЯДСКАТА И АБАСИДСКАТА ДИНАСТИЯ (VII-XVI В.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва и анализира в исторически план възникването и разпространението на исляма; ➤ Посочва значими моменти от историята на исляма, представляващи повратни точки за мюсюлманите; ➤ Идентифицира „контактните зони“ на исляма със зороастризма, християнството и будизма на различни континенти и анализира възможностите за съвместно професионално съжителство; ➤ Представя устно, писмено и графично етапите на развитие на ислямската култура; ➤ Познава приносите на исляма за световната култура; ➤ Обобщава факти за наличието и местонахождението на ислямското културно наследство по света; ➤ Идентифицира ислямското културно наследство от това на други религиозни общности и оценява неговата значимост; ➤ Използва ислямското културно наследство като основа за създаване собствената си религиозна (културна) идентичност и формиране на чувство за гордост и достойнство. 	<p>ЗОРОАСТРИЗЪМ БУДИЗЪМ ИНДУИЗЪМ (ХИНДУИЗЪМ) КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО</p>
<p>8.2. СРЕЩИ НА ИСЛЯМА С ЮДАИЗМА, ХРИСТИЯНСТВОТО, ИНДУИЗМА И БУДИЗМА ПРЕЗ ВЕКОВЕТЕ</p>		
<p>8.3. ИСЛЯМСКО ИЗКУСТВО</p>		
<p>8.4. ИСЛЯМСКО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО</p>		

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в XI клас е 36/72 часа.

За нови знания	16 часа	29 часа
За упражнения и практически дейности	14 часа	32 часа

За обобщение	3 часа	5 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа	6 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове;
- Ролеви игри;
- Индивидуални задачи – анализ на текстове, анализ на казус и др.;
- Проектна работа (индивидуални, групови, партньорски проекти);
- Мултимедийни презентации;
- Дискусии, дебати;
- Семинари, кръгли маси и др.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти) - 25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус) - 20%
Контролни работи (писмени изпитвания) - 25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи) - 30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ	
В класната стая	Извън класната стая
- прилагане на интерактивни методи: ролеви и симулационни игри	- работа в библиотека (вестници, списания, научна и научнопопулярна литература и др.)
- организиране на дискусии	- използване на информация от интернет за проучвателска дейност, свързана с конкретното учебно съдържание.

- изработване на таблици, схеми, диаграми въз основа на зададени показатели	- провеждане на интервюта
- портфолио на забележителни личности	- участие в учебни екскурзии
- разработване в екип на проекти и презентации	- организиране на посещения в музеи, галерии, религиозни институции (джамии, месджити и др.)
- семинари, кръгли маси и др.	- работа в екипи и в групи по интереси при изработване на презентации и проекти по предварително зададени проблеми - разработване на доклади и съобщения - участие в граждански инициативи с обществено значима насоченост - срещи с външни лектори (експерти, религиозни дейци и др.)

<i>КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ</i>	<i>МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ</i>
<i>Общуване на роден език</i>	<u>Български език и литература и майчин език:</u> - Използва знания за анализ на текстове. - Развива умения за събиране, обработване и структуриране на информация. - Развива умения за разграничаване и осмисляне на информация от различни видове източници. - Развива умения за изготвяне на отговор на въпроси в писмена и устна форма. - Формира умения за изготвяне на съобщение, доклад, презентация. - Развива умения за използване на художествени произведения като исторически източник. - Показва висока езикова и граматическа култура.
<i>Общуване на чужди езици</i>	<u>Чуждоезиково обучение:</u> - Използва знания и развива умения за анализ и писане на текст на чужд език във връзка с проекти, международни конференции, семинари. - Формира умения и нагласи за межкултурно общуване.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и технологиите</i>	<u>Математика, природни науки и технологии:</u> - Развива умения за използване на календари за развитие на пространственото мислене и локализиране на събитията. - Развива умения за изработване на схеми, диаграми, сравнителни таблици. - Развива умения за анализ и оценка на събития, процеси, личности и др.
<i>Дигитална компетентност (ИКТ)</i>	<u>Информационни технологии:</u>

	<ul style="list-style-type: none"> - Знания за различни компютърни програми, за търсене и съхраняване на информация от интернет. - Умения при обработка на информация по различни теми чрез използването на текстообработващи програми. - Умения за работа с Power Point и изработване на презентации. - Умения за критично осмисляне и отношение към информацията от различни медии. - Умения за изработване на уеб сайт. - Обективно оценява и показва гражданска позиция при използване на социалните мрежи (напр. Скайп, Фейсбук, Инстграм, Туитър и др.) при различни граждански инициативи, форуми и кампании.
<p><i>Умения за учене</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Умения за използване на различни техники за учене, самостоятелно и в екип. - Умения за учене, като използва разнообразни информационни източници, като ги анализира, синтезира, обобщава, прави изводи. <p><u>Български език и литература и ИКТ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения по езикова грамотност и дигитална компетентност. - Използва художествена и научна литература, религиозни и фолклорни произведения като допълнителна информация в процеса на познание и за по-пълно осмисляне на учебното съдържание. - Използва информация от архивни документи, вкл. дигитализирани и кинодокументи. <p><u>Философия, Свят и личност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва понятия, които са общи за учебните предмети. - Използва знания и развива умения за критично осмисляне на информация. - Използва знания от философски текстове за смисъла на живота, свободната воля, човешката природа, морални ценности и др. - Използва идеите на представителите от различните философски школи и направления за цялостното осмисляне на учебното съдържание. - Развива знанията си за етични категории, като съпричастност, отговорност, гордост, достойнство, сигурност, подкрепа, уважение и др. <p><u>История и цивилизации:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знанията от областта на историята за проследяване историята на исляма и ислямските държави от Средновековието до съвременността и др. - Служи си с исторически понятия, за да анализира развитието на ислямската цивилизация през различни епохи. <p><u>География и икономика:</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за работа с географска карта. - Прилага знания като използва понятия от областта на политиката, икономиката, демографията, които са общи за двата предмета. - Използва знания за разширяване на своите компетенции относно състояние на икономиката, демографията и др. <p><u>Изобразително изкуство:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за извличане на информация от произведения на изкуството, като съставя устен или писмен отговор. - Развива умения да анализира стилове и произведения на изкуството, като прави изводи за ислямското културно наследство.
Обществени и граждански компетентности	<p><u>Гражданско образование:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Прилага знанията си за гражданските права и задължения, като анализира мястото на мюсюлманските общности и институции на местно, национално и международно ниво. - Използва знания за ценностите на демократичните общества и изразява толерантност при дискусии и общуване с друговеци. - Изразява гражданска позиция по актуални обществено значими казуси – референдуми, подписки, граждански движения. - Използва знанията и компетенциите си при участие в граждански форуми – кръгли маси, дебати, конференции и др. с актуална тематика. <p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за европейската интеграция, цели и структура на Европейския съюз. - Знания за мястото на България в процесите на евроинтеграцията. - Отношение на толерантност и разбиране на различни гледни точки. - Умения за формиране на знания и компетенции относно издигане на авторитета на България в международен план и в ЕС.
Инициативност и предприемачество	<p><u>Предприемачество:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Изгражда отношение към инициативността, активността, независимостта и новаторството с оглед на ислямската религия.
Културна осъзнатост и творчество	<p><u>БЕЛ, майчин език и изкуства:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за разбиране и оценяване на историческата стойност на демокрацията и проявлението ѝ в съвременните държави от Европейския съюз и в България. - Развива чувство за идентичност и разбиране на многообразието на личността като творец и автор на културни ценности.

<p><i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i></p>	<p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за влиянието на религията върху околната среда, бита, обществените нагласи и всекидневието на хората. - Знания за процесите на глобализация и отражението ѝ върху нивото на религиозност на съвременните общества.
--	--

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО РЕЛИГИЯ – ИСЛЯМ ЗА XII КЛАС

Учебната програма по религия – ислям за XII кл. е съобразена с предназначението на втори гимназиален етап и цели да надгради знанията, уменията, компетенциите и отношенията, създадени в предходния първи гимназиален етап.

Учебното съдържание в нея е организирано в седем теми, свързани с философията, етиката, социологията и историята на исляма, с правата на човека, религиозния плюрализъм и възможностите за междурелигиозен диалог.

Акцентът е поставен върху уменията за учене, за критично мислене, за самостоятелно вземане на решения, за самостоятелно обработване на информация, за изразяване на собствена позиция, за работа в екип, за конструктивно общуване в различни контексти и социални среди. Учебната програма предлага възможности за изграждане на междупредметни връзки и за създаване на компетентности в областта на гражданското и интеркултурното образование.

ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ
ЗНАНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава и обяснява ислямската концепция за правото на всеки човек да избира вярата си; ➤ Обяснява ислямското разбиране за различията между половете и общуването между тях, като го сравнява с тези в юдаизма и християнството; ➤ Разяснява концепцията на исляма за семейството и дискутира възможностите за съхраняване на традиционното семейство в съвременността; ➤ Познава съдържанието на основните международни документи за правата на човека с оглед религиозните граждански права; ➤ Познава наличието на четирите правни школи в исляма и техните основатели;
УМЕНИЯ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Води с религиозни аргументи дебат за възможностите да се опази и съхрани ислямският морал в съвременността; ➤ Разисква в дискусия индивидуалното и социалното приложение на <i>имана</i> чрез взаимопомощ, поддържане роднински връзки и добросъседство. ➤ Сравнява устно и в писмена форма вижданията на християнските деноминации и исляма към евтаназията;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дава примери за съхраняване и социализация на мюсюлманското културно наследство в европейските библиотеки, музеи, галерии, архиви;
ОТНОШЕНИЯ/ НАГЛАСИ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява как младите хора изразяват своя морал чрез добрите си дела; ➤ Обяснява ползите от семейния живот; ➤ Осъзнава необходимостта за противодействие срещу насилието и демонстрира стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации по градивен начин; ➤ Показва готовност да преодолява предразсъдъци и да решава по мирен начин възникнали спорове.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ XII КЛАС		
ТЕМИ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО	НОВИ ПОНЯТИЯ
1. ТЕМА: ЖИВОТЪТ С ВЯРА – СВОБОДА И ОТГОВОРНОСТ – 4 часа (8 часа)		
1.1. ВЯРА И СВОБОДА 1.2. ПРЕДАНОСТТА КЪМ АЛЛАХ КАТО ВЪРХОВНА СВОБОДА НА ЧОВЕКА 1.3. СВОБОДА НА ИЗБОР МЕЖДУ ДОБРОТО И ЗЛОТО 1.4. ЗЛОУПОТРЕБИ СЪС СВОБОДАТА	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава и обяснява ислямската концепция за правото на всеки човек да избира вярата си; ➤ Изяснява връзката между ираде-и-джузийе и съдбата; ➤ Дава примери за смисъла на имана в личния си живот и този на своите близки; ➤ Издирва информация и сравнява свободата на избор на човека в юдаизма, християнството и исляма; ➤ Защишава твърдението, че ислямът изисква както устно потвърждение, така и практически прояви на вяра в живота; ➤ Участва в групова дискусия за индивидуалното и социалното приложение на имана чрез взаимопомощ, поддържане роднински връзки и добросъседство. 	КАДЕР (ПРЕДОПРЕДЕЛЕНИЕ) ИРАДЕ-И ДЖУЗИЙЕ (ЧАСТИЧНА ВОЛЯ)

2. ТЕМА: ИСЛЯМСКИЯТ МОРАЛ, БИОЕТИКАТА И МЛАДИТЕ ХОРА – 4 часа (8 часа)

<p>2.1. МОРАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ НА ИСЛЯМА</p> <p>2.2. МОДЕРНИЯТ ЖИВОТ И ОПАЗВАНЕТО НА МОРАЛА</p> <p>2.3. МЛАДИТЕ ХОРА И ИСЛЯМСКИЯТ МОРАЛ</p> <p>2.4. ИСЛЯМЪТ И БИОЕТИЧНИТЕ ПРОБЛЕМИ В СЪВРЕМЕННИЯ СВЯТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Описва разбирането за ахляк и ги свързва с текстове от Корана и хадисите; ➤ Сравнява основните норми на ахляка с тези на християнството и юдаизма, като представя своите заключения и изводи в устна и писмена форма; ➤ Води с религиозни аргументи дебат за възможностите да се опази и съхрани ислямският морал в съвременността; ➤ Обяснява как младите хора изразяват своя морал чрез добрите си дела; ➤ Дискутира възможността да се консумират храни хелял или кашер, съотв. от мюсюлманите и израилтяните, в секуларните съвременни общества; ➤ Обосновава с текстове от Корана и хадисите становището на ислямското право относно модифицираните продукти (ГМО) и съществуващите медицински практики (трансплантации); ➤ Коментира с религиозни аргументи личното си отношение към асистираната репродукция (оплождане ин витро) и сурогатното майчинство; ➤ Сравнява устно и в писмена форма вижданията на християнските деноминации и исляма към евтаназията. 	<p>КАШЕР ХРАНА</p> <p>СЕКУЛАРИЗАЦИЯ</p> <p>ГЕНОМОДИФИЦИРАНИ ОРГАНИЗМИ (ГМО)</p> <p>АСИСТИРАНА РЕПРОДУКЦИЯ</p> <p>СУРОГАЦИЯ</p> <p>ТРАНСПЛАНТАЦИЯ</p> <p>ЕВТАНАЗИЯ</p>
---	--	--

3. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ, ПОЛОВЕТЕ И СЕМЕЙСТВОТО - 5 часа (10 часа)

<p>3.1. МЪЖЪТ И ЖЕНАТА В ИСЛЯМСКАТА ТРАДИЦИЯ</p> <p>3.2. ИСЛЯМСКИЯТ ВЪЗГЛЕД ЗА СЕМЕЙСТВОТО</p> <p>3.3. СМИСЪЛЪТ НА БРАКА: ЦЕЛИ И ПОЛЗИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява ислямското разбиране за различията между половете и общуването между тях, като го сравнява с тези в юдаизма и християнството; ➤ Анализира текстове от Корана и хадисите, свързани с отношенията между мъжете и жените в семейството и обществото; ➤ Обобщава мястото и ролята на жените в семейството, образованието, културата и 	<p>ИФФЕТ (ЦЕЛОМЪДРИЕ)</p> <p>НИКЯХ (РЕЛИГИОЗЕН БРАК)</p> <p>НИШАН (ГОДЕЖ)</p>
---	--	--

<p>3.4. СЕМЕЙСТВОТО В МЮСЮЛМАНСКОТО ОБЩЕСТВО</p> <p>3.5. ТРАДИЦИОННОТО И СЪВРЕМЕННОТО МЮСЮЛМАНСКО СЕМЕЙСТВО</p>	<p>обществото, като дава примери от ислямската история;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Посочва приликите и разликите на ислямския възглед за брака и тези на юдаизма и християнството; ➤ Разяснява концепцията на исляма за семейството и дискутира възможностите за съхраняване на традиционното семейство в съвременността; ➤ Обяснява ползите от семейния живот; ➤ Анализира задълженията и правата на отделните членове на семейството. 	
<p>4. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ И ДИАЛОГЪТ С ДРУГИ РЕЛИГИИ – 4 часа (8 часа)</p>		
<p>4.1. ОСЪЗНАВАНЕ И ИЗЯВА НА РЕЛИГИОЗНОТО РАЗЛИЧИЕ</p> <p>4.2. ЖИВОТ ЗАЕДНО С „ДРУГИТЕ“</p> <p>4.3. ИСЛЯМЪТ И РЕЛИГИОЗНИЯТ ДИАЛОГ</p> <p>4.4. СЪВРЕМЕННИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МЕЖДУРЕЛИГИОЗЕН ДИАЛОГ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Разпознава и описва признаците на религиозното различие, като дава примери от юдаизма, християнството и исляма; ➤ Оценява важността на религиозната идентичност за съществуването на човека и обобщава нейното значение за мястото му в обществото; ➤ Познава и анализира устно и писмено текстове от Корана и хадисите, които насърчават уважението на мюсюлманите към ехлюл-Китаб; ➤ Дава примери за съвместен живот на мюсюлмани и немюсюлмани в различни епохи и в различни части на света; ➤ Посочва мястото на младите хора в съвременния междурелигиозен диалог. 	<p>РЕЛИГИОЗНА ИДЕНТИЧНОСТ</p> <p>КУЛТУРНО РАЗЛИЧИЕ</p> <p>ЕХЛ-И КИТАБ (ХОРА НА ПИСАНИЕТО)</p>
<p>5. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ И ПРАВАТА НА ЧОВЕКА – 4 часа (8 часа)</p>		
<p>5.1. СЪВРЕМЕННИ МЕЖДУНАРОДНИ ПРАВНИ ДОКУМЕНТИ ЗА СВОБОДАТА НА ВЕРОИЗПОВЕДАНИЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Познава съдържанието на основните международни документи за правата на човека с оглед религиозните граждански права; 	<p>КОНВЕНЦИЯ РАТИФИКАЦИЯ</p> <p>РЕЛИГИОЗЕН ПЛУРАЛИЗЪМ</p>

<p>5.2.ДЪРЖАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА РЕЛИГИОЗНОТО РАЗНООБРАЗИЕ</p> <p>5.3.РЕЛИГИОЗЕН ПЛУРАЛИЗЪМ</p> <p>5.4.ИСЛЯМЪТ В ЕВРОПЕЙСКОТО НОРМАТИВНО И ПУБЛИЧНО ПРОСТРАНСТВО</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Дава примери за приложението на Рамковата конвенция за защита на националните малцинствата в ратифициралите я европейски държави; ➤ Познава съдържанието и анализира значението на важни български нормативни документи в областта на религиозните граждански права; ➤ Дава примери пред кои институции в България може да защитава религиозните си права и да търси съдействие за решаване на важни верски въпроси; ➤ Разбира съдържанието на понятието религиозен плурализъм; ➤ Формулира логически и религиозни аргументи в защита на вярата си срещу престъпления против изповеданията и умее да ги изложи в устна и писмена форма. 	<p>ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ИЗПОВЕДАНИЯТА</p>
<p>6. ТЕМА: ИСЛЯМЪТ В БЪЛГАРИЯ И ПО СВЕТА – 4 часа (8 часа)</p>		
<p>6.1. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ МЮСЮЛМАНИ, 1878-1944</p> <p>6.2. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ МЮСЮЛМАНИ, 1944-1989</p> <p>6.3. ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ МЮСЮЛМАНИ, 1989 - ДО ДНЕС</p> <p>6.4.ИСЛЯМЪТ В СЪВРЕМЕННИЯ СВЯТ: РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ТЕЧЕНИЯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Обяснява статута на мюсюлманите в новите национални християнски държави на Балканския полуостров през XIX-XX в.; ➤ Дефинира понятието свобода на вероизповедание и дава примери за него от историята на българските мюсюлмани през XIX-XXI в.; ➤ Описва статута и правата на мюсюлманите според българските конституции от 1879, 1947, 1971 и 1991 г.; ➤ Въз основа на първоизточници прави изводи и заключения за етапите и съдържанието на религиозната политика на българската национална държава през XIX - XXI в.; ➤ Описва приноса на традиционните религиозни общности (православни, католици, протестанти, мюсюлмани, израилтяни, арменогригорянци) към 	

	<p><i>българската държавност, култура и общество през XX-XXI в.;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Посочва държави в света, където през XXI в. живее мюсюлманско население;</i> ➤ <i>Познава наличието на четирите правни школи в исляма и техните основатели;</i> ➤ <i>Осъзнава необходимостта за противодействие срещу насилието и демонстрира стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации по градивен начин;</i> ➤ <i>Показва готовност да преодолява предразсъдъци и да решава по мирен начин възникнали спорове.</i> 	
7. ТЕМА „ИСЛЯМСКАТА КУЛТУРА В ЕВРОПА“ – 2 часа (4 часа)		
<p>7.1. КОНТАКТНИ ЗОНИ НА ИСЛЯМСКАТА И ХРИСТИЯНСКАТА КУЛТУРА В ЕВРОПА</p> <p>7.2. МЮСЮЛМАНИТЕ В ДНЕШНА ЕВРОПА</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Обяснява предпоставките за взаимни културни влияния между исляма и християнството на територията на Стария континент;</i> ➤ <i>Дава примери за съхраняване и социализация на мюсюлманското културно наследство в европейските библиотеки, музеи, галерии, архиви;</i> ➤ <i>Познава важни обекти на ислямската материална култура на Балканите и в България;</i> ➤ <i>Анализира в писмена форма първоизточници (законои, доклади, статистики и др.) за религиозните права на гражданите в европейските страни;</i> ➤ <i>Коментира механизмите за съвместно мирно съжителство на хора с различни религии в рамките на съвременните европейски държави.</i> 	

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет религия – ислям в XII клас е 31/62 часа.

За нови знания	16 часа	25 часа
-----------------------	----------------	----------------

За упражнения и практически дейности	10 часа	28 часа
За обобщение	2 часа	4 часа
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво, за класни и за контролни работи)	3 часа	5 часа

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

- Тестове;
- Ролеви игри;
- Индивидуални задачи – анализ на текстове, анализ на казус и др.;
- Проектна работа (индивидуални, групови, партньорски проекти);
- Мултимедийни презентации;
- Дискусии, дебати;
- Семинари, кръгли маси и др.

СЪОТНОШЕНИЕ ПРИ ФОРМИРАНЕ НА СРОЧНА И ГОДИШНА ОЦЕНКА:

Индивидуално участие в работата в клас (анализ на текст, дискусии, дебати, анализ на казуси, проекти) - 25%
Индивидуални писмени задачи (домашни работи – аналитичен текст, анализ на текст, портфолио, анализ на казус) - 20%
Контролни работи (писмени изпитвания) - 25%
Участие в групови практически дейности (дискусии, казуси, проекти, презентации, творчески задачи) - 30%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

ДЕЙНОСТИ	
В класната стая	Извън класната стая
- прилагане на интерактивни методи: ролеви и симулационни игри	- работа в библиотека (вестници, списания, научна и научнопопулярна литература и др.)

- организиране на дискусии	- използване на информация от интернет за проучвателска дейност, свързана с конкретното учебно съдържание.
- изработване на таблици, схеми, диаграми въз основа на зададени показатели	- провеждане на интервюта
- портфолио на забележителни личности	- участие в учебни екскурзии
- разработване в екип на проекти и презентации	- организиране на посещения в музеи, галерии, религиозни институции (джамии, месджиди и др.)
- семинари, кръгли маси и др.	- работа в екипи и в групи по интереси при изработване на презентации и проекти по предварително зададени проблеми
	- разработване на доклади и съобщения
	- участие в граждански инициативи с обществено значима насоченост
	- срещи с външни лектори (експерти, религиозни дейци и др.)

<i>КЛЮЧОВИ КОМПЕТЕНТНОСТИ</i>	<i>МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ</i>
<i>Общуване на роден език</i>	<p><u>Български език и литература и майчин език:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания за анализ на текстове. - Развива умения за събиране, обработване и структуриране на информация. - Развива умения за разграничаване и осмисляне на информация от различни видове източници. - Развива умения за изготвяне на отговор на въпроси в писмена и устна форма. - Формира умения за изготвяне на съобщение, доклад, презентация. - Развива умения за използване на художествени произведения като исторически източник. - Показва висока езикова и граматическа култура.
<i>Общуване на чужди езици</i>	<p><u>Чуждоезиково обучение:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за анализ и писане на текст на чужд език във връзка с проекти, международни конференции, семинари. - Формира умения и нагласи за межкултурно общуване.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в природните науки и технологиите</i>	<p><u>Математика, природни науки и технологии:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за използване на календари за развитие на пространственото мислене и локализиране на събитията. - Развива умения за изработване на схеми, диаграми, сравнителни таблици. - Развива умения за анализ и оценка на събития, процеси, личности и др.

<p><i>Дигитална компетентност (ИКТ)</i></p>	<p><u>Информационни технологии:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за различни компютърни програми, за търсене и съхраняване на информация от интернет. - Умения при обработка на информация по различни теми чрез използването на текстообработващи програми. - Умения за работа с Power Point и изработване на презентации. - Умения за критично осмисляне и отношение към информацията от различни медии. - Умения за изработване на уеб сайт. - Обективно оценява и показва гражданска позиция при използване на социалните мрежи (напр. Скайп, Фейсбук, Инстграм, Туитър и др.) при различни граждански инициативи, форуми и кампании.
<p><i>Умения за учене</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Умения за използване на различни техники за учене, самостоятелно и в екип. - Умения за учене, като използва разнообразни информационни източници, като ги анализира, синтезира, обобщава, прави изводи. <p><u>Български език и литература и ИКТ:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения по езикова грамотност и дигитална компетентност. - Използва художествена и научна литература, религиозни и фолклорни произведения като допълнителна информация в процеса на познание и за по-пълно осмисляне на учебното съдържание. - Използва информация от архивни документи, вкл. дигитализирани и кинодокументи. <p><u>Философия, Свят и личност:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва понятия, които са общи за учебните предмети. - Използва знания и развива умения за критично осмисляне на информация. - Използва знания от философски текстове за смисъла на живота, свободната воля, човешката природа, морални ценности и др. - Използва идеите на представителите от различните философски школи и направления за цялостното осмисляне на учебното съдържание. - Развива знанията си за етични категории, като съпричастност, отговорност, гордост, достойнство, сигурност, подкрепа, уважение и др. <p><u>История и цивилизации:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знанията от областта на историята за проследяване историята на исляма и ислямските държави от Средновековието до съвременността и др. - Служи си с исторически понятия, за да анализира развитието на ислямската цивилизация през различни епохи.

	<p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Използва знания и развива умения за работа с географска карта. - Прилага знания като използва понятия от областта на политиката, икономиката, демографията, които са общи за двата предмета. - Използва знания за разширяване на своите компетенции относно състояние на икономиката, демографията и др. <p><u>Изобразително изкуство:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за извличане на информация от произведения на изкуството, като съставя устен или писмен отговор. - Развива умения да анализира стилове и произведения на изкуството, като прави изводи за ислямското културно наследство.
Обществени и граждански компетентности	<p><u>Гражданско образование:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Прилага знанията си за гражданските права и задължения, като анализира мястото на мюсюлманските общности и институции на местно, национално и международно ниво. - Използва знания за ценностите на демократичните общества и изразява толерантност при дискусии и общуване с другояверци. - Изразява гражданска позиция по актуални обществено значими казуси – референдуми, подписки, граждански движения. - Използва знанията и компетенциите си при участие в граждански форуми – кръгли маси, дебати, конференции и др. с актуална тематика. <p><u>География и икономика:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Знания за европейската интеграция, цели и структура на Европейския съюз. - Знания за мястото на България в процесите на евроинтеграцията. - Отношение на толерантност и разбиране на различни гледни точки. - Умения за формиране на знания и компетенции относно издигане на авторитета на България в международен план и в ЕС.
Инициативност и предприемачество	<p><u>Предприемачество:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Изгражда отношение към инициативността, активността, независимостта и новаторството с оглед на ислямската религия.
Културна осъзнатост и творчество	<p><u>БЕЛ, майчин език и изкуства:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Развива умения за разбиране и оценяване на историческата стойност на демокрацията и проявлението ѝ в съвременните държави от Европейския съюз и в България. - Развива чувство за идентичност и разбиране на многообразието на личността като творец и автор на културни ценности.

<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот</i>	<u>География и икономика:</u> <ul style="list-style-type: none">- Знания за влиянието на религията върху околната среда, бита, обществените нагласи и всекидневието на хората.- Знания за процесите на глобализация и отражението ѝ върху нивото на религиозност на съвременните общества.
---	--

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.